



diskulogen

med Släktforskarnytt

Nr 73 • Augusti 2006



Kiruna Forskarförening har registrerat över 10 000 gravvårdar

Sidan 4

Förenkla din forskning med Dispos	8
Norges-hjelp på få minutter	16
Debatt om personuppgiftsansvar	18
Nytt program för både Mac och PC	23
Lär dig mer: Säkerhetskopiering	24
DIS 24 000:e medlem – Ulrika Åkesson	36 ►



www.dis.se

Medlemstidning för Föreningen DIS – Föreningen för datorhjälp i släktforskningen

Medlemstidning för Föreningen DIS
Föreningen för
datorhjälp i släktforskningen

UTKOMMER fyra gånger per år

ANSVARIG UTGIVARE Sture Bjelk-

åker **REDAKTÖR** Bernt Stenmark,

Volframgatan 12, 811 54 Sandviken,

tel 026-25 83 80, redaktor@dis.se

TRYCK Sandvikens Tryckeri

FÖRENINGEN

Föreningen DIS

Gamla Linköping

582 46 LINKÖPING

Telefon: 013-14 90 43

Fax: 013-14 90 91

E-post: dis@dis.se

Hemsida: www.dis.se

Postgiro: 1 40 33-5

Bankgiro: 5009-6742

Medlemsavgift: 120 kr per år

Familjemedlem: 60 kr per år

*Familjemedlem får inte eget
exemplar av Diskulogen.*

EXPEDITION OCH FORSKARSTUGA

Hovslagaregatan 3

Gamla Linköping

Öppet månd-fred kl 9-16

Kansliet lunchstängt kl 12-13

*På sommaren är Forskarstugan även
öppen kl 12-16 de flesta helger.
Ibland extra öppet på kvällar och hel-
ger. Ring gärna före besök.*

Kansli: Ragnhild Bergström
Gull-Britt Andersson

Kvällsaktiviteter: Björn Johansson
013-15 88 31

Tf webbredaktör: Håkan Asmundsson
webmaster@dis.se

Telefon: 013-14 90 43

ANNONSPRISLISTA

	Svart	Fyrfärg
Helsida	4 000 kr	8 000 kr
Halvsida	2 000 kr	4 000 kr
1/4 sida	1 000 kr	2 000 kr
1/8 sida	500 kr	1 000 kr

Tidningen trycks i 28 000 exemplar

Medlemmars radannonser på en spalt
kostar 10 kr per rad. Annonserna be-
står endast av text och med fet rubrik.
Min 3 rader och max 10 rader.

Ordföranden har ordet	3
Kiruna Forskarförening registrerade över 10 000 gravar	4
Falkska huset är basen för forskarföreningens verksamhet	6
Genline fick utmärkelse	6
Samtliga kyrkböcker finns nu på nätet	7
Dator anpassad för släktforskning	7
Världens största kartlagda släkt i nytt bokverk	7
DISPOS	
Förenkla din forskning med hjälp av DISPOS	8
Lär dig arbeta med DISPOS steg för steg	8
Svenskarna ringer allt mer mobilt – användningen av 3G ökar	12
Hälften av hushållen kan få bredband	12
Bättre samordning ska säkra Internet	12
Trojaner som stjälar lösenord allt vanligare	12
BRA ATT VETA	
Svenskarna allt bättre på att skydda datorn	13
Ett av fem hushåll med Internet surfar trådlöst	13
Nytt program för släktforskning visades på släktforskardagarna	13
RECENSIONER	
Olof Cronberg har gått igenom en årgång av Släkthistoriskt Forum	14
Riksarkivets och landsarkivens årsbok	15
Her kan du få Norges-hjelp på få minuter	16
DEBATT	
Vem är personuppgiftsansvarig?	18
PuL och frågan om personuppgifter på Internet	19
Inte bara juridik styr DISBYT	20
Utdrag ur personuppgiftslagen	21
Arkivcentrum Syd ger släktforskare nya möjligheter	22
DISBYT	
Nyheter i DISBYT	22
Nytt material i SPÅR	22
Boken i DISBYT	22
MACSPALTEN	
Nytt program för både Mac och PC	23
LÄR DIG MER OM DISGEN 8	
3 + 1 = 4 gäller fortfarande – för säkerhetskopiering	24
Uppdatera – varför och hur?	27
DIS/ÖGF forskarstuga	30
Nya CD-skivor	30
INSÄNDARE	
Lägg ner Forskarstugan	31
Kalendern	32
Valberedningen efterlyser förslag ..	32
Avlidna	33
Faddrar i postnummerordning	34
Disbytombud	35
DIS arkiv	35
DIS – Föreningen för datorhjälp i släktforskningen	35
Ulrika Åkesson blev 24 000:e medlemmen	36



Släktforskning pågår i Kiruna Forskarföreningens lokaler i Falkska huset som är basen för verksamheten.

Omslaget

*Kiruna Forskarföreningens
ordförande Rune Henriks-
son i föreningens lokaler,
där forskarna bland annat
har tillgång till sju mikro-
fichläsare.*

FOTO: BERNT STENMARK

Nästa tidning

2006 års resterande utgivning av Diskulogen
planeras enligt följande:

	Utgivning	Sista dag för manus
Nr 74	början oktober	25 augusti
Nr 75	mitten december	10 november

DIS styrelse 2006

Ordförande

Sture Bjelkåker, Hässlegatan 5, 589 57
Linköping, 013-15 09 02,
mobil 070-591 60 62, ordf@dis.se

Vice ordförande

Olof Cronberg, Södra Järnvägsg. 21 A,
352 34 Växjö, 0470-217 63,
olof.cronberg@abc.se

Sekreterare

Elisabeth Leek, Norra Notåsa,
573 73 Sunhultsbrunn, 0140-212 25,
elisabeth.leek@telia.com

Kassör

Gunder Gröning, Ekholmsvägen 45,
589 29 Linköping, 013-15 20 12,
kassor@dis.se

Övriga ledamöter

Christer Gustavsson, Westmansg. 102
3tr, 582 16 Linköping, 013-27 43 01,
christer.gustavsson@dis.se

Bo Kleve, Solhaga 7, 582 47 Linköping,
013-10 42 04, bok@dis.se

Kjell Weber, Källarbanken 11,
423 46 Torslanda, 031-56 34 77,
wbr@swipnet.se

Karl-Ingvar Ångström,
Hemmansvägen 87,
871 53 Härnösand, 0611-203 41,
karl-ingvar.angstrom@telia.com

Eva Dahlberg, Brunnsgatan 28,
553 17 Jönköping, 036-16 98 57,
edah@bonetmail.com

Rolf Eriksson, Barrskogsvägen 28,
590 59 Vikingstad, 013-812 83,
rolferiksson@brevet.se

Christer Lindskog,
Sjöhåla Strandväg 2, 442 71 Kärna,
0303-22 12 22, dis.christer@tele2.se

Valberedning

Sammanställande: **Carl-Olof Sahlin**,
Högomsvägen 38, 183 50 Täby,
08-756 33 14,
carl-olof.sahlin@telia.com

DIS regionföreningar

DIS-Aros, Ekevägen 2 B,
722 18 Västerås
Ordf: **Leif Svensson**, 021-84 11 11,
ordf_aros@dis.se

DIS-Mitt, Skolgatan 3 A, 825 31 Iggesund
Ordf: **Staffan Bodén**,
0650-56 14 17, ordf_mitt@dis.se

DIS-Nord, c/o **Anna Lövgren** (ordf),
Box 61, 962 22 Jokkmokk,
0971-370 41, ordf_nord@dis.se

DIS-Småland, c/o **Ingvar Kärrdahl** (ordf),
Bäckvägen 18, 330 15 Bor,
0370-65 07 15,
ordf_smaland@dis.se

DIS-Syd, Porfyrvägen 16, 224 21 Lund
Ordf: **Jan Nilsson**, 046-25 57 88,
ordf_syd@dis.se

DIS-Väst, Mandolingatan 19, 421 45 Väst-
ra Frölunda. Ordf: **Anita Gartz**,
0511-37 60 37, ordf_vast@dis.se

DIS-Öst, Allén 7, 172 66 Sundbyberg
Ordf: **Carl-Olof Sahlin**,
08-756 33 14, ordf_ost@dis.se

Detta skrives när det är en vecka kvar till Släktforskar-
dagarna i Stockholm, som lär innebära både fest och allvar.
Fest genom att förbundets 20 år som framgångsrik samman-
hållande organisation för landets släktforskarföreningar ska fi-
ras, allvar genom förbundets ekonomiska berg- och dalbana på
sistone. Stämman bör förvissa sig om att förbundsstyrelsen är
i stånd att greppa läget så att en kraschlandning kan undvikas,
utan att förbundets många goda projekt äventyras.

DILEMMAT I ETT FÖRBUND är ofta att det mesta tycks behöva utfö-
ras av anställda, medan det är förhållandevis lättare för med-
lemsföreningar att genomföra sina projekt med en större andel

ideella insatser av medlem-
mar. DIS organisation är
en lyckad kombination av
rikstäckande ideell fören-
ing med personligt med-
lemskap med dess fördelar,
och en förbundsliknande
funktion genom att med-
lemmar som önskar ordna

DIS – en lyckad kombination av förbund och förening

och deltaga i regionala aktiviteter sammanslutit sig i självstän-
diga regionföreningar över hela landet.

DIS-MONTERN VID ÅRETS SLÄKTFORSKARDAGAR är större än vanligt
med fullskaliga utställningar av alla sju regionföreningarna
plus moderföreningen. Årets DIS-nyhet är programmet Dispos,
som "visar vägen" till källorna, och därmed ytterligare befäster
DIS-hjälpmedlens karaktär av "system" för släktforskning, där
de andra huvuddelarna är framför allt Disgen, Disbyt och DIS
Arkiv. Dispos underlättar också radikalt åtkomsten av data
från andra hjälpmedel som genline, CD-skivor, register m m.

I DETTA NUMMER BESKRIVS säkerhetskopiering, bl a att man ska
göra en sådan ganska ofta, t ex en gång i månaden. Låt mig
påminna om att det finns en annan slags "säkerhetskopiering"
som man kan göra därutöver, t ex vartannat år eller så. Det
är att lämna säkerhetskopia till DIS Arkiv, som utöver säker-
hetsfunktionen innebär att ens forskningsresultat bevaras för
framtiden. Själv lämnade jag säkerhetskopia till DIS Arkiv nu i
sommars för andra gången, det känns tryggt.

OCH SÅ HAR JAG MEDDELAT VALBEREDNINGEN och styrelsen att jag
inte avser kandidera till omval som DIS ordförande vid årsmö-
tet 2007, nitton år på den posten får räcka. Det har varit en
fascinerande "resa" att under denna tid fått se föreningen växa
från 1 000 till 24 000 medlemmar. I en senare ordförandespalt
ska jag kommentera några "milstolpar" utefter vägen.

Det största projekt som Kiruna Forskarförening utfört är gravvårdsinventeringen. I fem år noterade och digitaliserade föreningen samtliga gravvårdar i kommunen. Materialet är nu samlat på sex CD-skivor.

Det var 1997 som Kiruna Forskarförening beslutade inventera gravvårdarna på de åtta kyrkogårdarna i Kiruna kommun. Föreningen fick möjlighet att engagera arbetslösa personer, som på så sätt fick sysselsättning under den snöfria delen av året. Två till tre personer var sysselsatta samtidigt.

En av dem som fick tillfällig anställning var en civilingenjör. Han rådde vara arbetslös under den här perioden och fick av föreningen en projektanställning med uppdrag att planera inventeringen och lägga upp hur registreringen skulle gå till.

Eget dataprogram

– Vi hade verkligen tur att få tag på en person som kunde just det vi var ute efter, säger Kiruna Forskarförenings ordförande Rune Henriksen.

Den projektanställda civilingenjören gjorde ett dataprogram som användes för registreringen. De som skötte gravvårdsinventering på kyrkogårdarna försågs med bärbar dator med det speciella dataprogrammet samt digitalkamera. Det var



Rune Henriksen är sedan åtta år ordförande i Kiruna Forskarförening. På bilden står han tillsammans med en gruvarbetare från äldre tider. Bilden av gruvarbetaren har hängt med på bl a utställningar.

FOTO: BERNT STENMARK

Kiruna Forskarförening registrerade över 10 000 gravar i egen gravvårdsinventering

inte så vanligt med digitalkameror på 1990-talet, men målsättningen var att registrera gravvårdarna digitalt från början.

Notering på papper och foto-grafering på film var en omväg och skulle inte förekomma. Det förefaller naturligt nu, men för tio år sedan då inventeringen inleddes var det inte självklart.

– Men jag är glad att vi valde den här metoden, säger Rune Henriksson.

Alla gravvårdar – stenar, träkors, järnkors – registrerades och foto-graferades. Forskarföreningen sökte bidrag till arbetet från släktforskarförbundet.

Inget bidrag

– Men vi fick inte något bidrag. Inte en enda krona. Och det är jag mycket besviken över.

Trots allt bearbetades det registrerade materialet och anpassades till CD-skivor. Sex CD blev det när gravvårdsinventeringen var klar. Drygt 10 000 gravar finns registrerade hos Kiruna Forskarförening.

– Vi har sålt en del skivor, men inte alls så att det har täckt våra kostnader. Däremot säljer vi mera av släktutredningarna, berättar Rune Henriksson.

Föreningen har nämligen en hel del släktutredningar och böcker om släktforskning till försäljning i sina lokaler.

Falks hus

Lokalerna består sedan tiotalet år av en hel villa. Föreningen fick köpa den gamla Kirunafastigheten ”Falks hus” för en symbolisk summa. Här har forskarföreningen ett fast ”tillhåll”, vilket man inte hade före 1995. I huset finns nu expedition samt lokaler för sammanträden, studiecirkel, föreläs-

ningar och forskning.

Man har också ett arkiv som innehåller tidningsartiklar, böcker, kartor, intervjuer med privatpersoner, forskningsresultat och en del annat. I arkivet finns tidningen Norrskensflamman för åren 1941–1985 och Norrlandsfolket på mikrorulle åren 1925–1957.

Sju läsapparater

Kyrkböcker på mikrofich för hela Norrbottens län och delar av Västerbottens län finns i det Falkska huset. Sju läsapparater finns för den som vill forska.

– Fem av dem ägs av biblioteket. De har placerat apparaterna här, men vill inte bidra med personal.

Givetvis finns också datorer att tillgå, men bara en är uppkopplad mot nätet.

– Vi bör ha fler nätkopplade om vi får in Genline i huset. Det har vi inte haft tidigare eftersom Genline inte skannat norra Sverige. När man nu

skannat in alla kyrkböcker i landet är Genline mera intressant.

Gravvårdsinventeringen har varit klar några år. Vad blir nästa stora projekt för Kiruna Forskarförening?

– Vi skulle behöva hjälpa till att komplettera emigrantregistret. Det är dåligt när det gäller norra Sverige, säger Rune Henriksson.

Kyrkogårdar i Kiruna kommun

Kiruna kyrkogård och krematorium
Jukkasjärvi
Poikkijärvi
Lainio/Lypsniemi
Lannavaara
Tornehamn rallarkyrkogård
Karesuando gamla och nya kyrkogårdar
Svappavaara
Vittangi

Fortsätter på nästa sida



Falkska huset är basen för forskarföreningens verksamhet

Kiruna Forskarförening fyllde 30 år den 17 februari förra året. Föreningen bildades alltså 1975 då ett 40-tal personer med intresse för hembygdsforskning hade samlats för att bilda en amatörforskarförening.

Det var lokala hembygdsforskare som hade tagit initiativet till sammankomsten, men det var flera lokala och regionala intressen representerade – bland annat Kiruna/Jukkasjärvi hembygdsförening, Kiruna kommun, biblioteket, LKAB, Norrbottens museum och kyrkan.

Studiebesök

Ett genomgående tema under åren – speciellt föreningens två första decennier – har varit forskningsutflykter och studiebesök.

– Man har då lokaliserat spår av tidig mänsklig aktivitet i trakten, besökt de flesta byarna i Kirunaområdet och studerat traktens historia, berättar föreningens ordförande sedan åtta år Rune Henriksson.

– Omgivningarna runt centrala Kiruna har ju bebotts av ursprungsbefolkningarna – samerna, kvänerna, nybyggarna/lantalaiset – långt innan Kiruna var påtänkt.

Släktforskarna anslöt

År 1995 var en milstolpe för Kiruna Forskarförening. Föreningen hade inte haft någon fast lokal, men just det här året fick man överta Kiruna-kännaren Hjalmar Falks tidigare bostad. Hjalmar Falk var kommunalkamrer och finsk vice konsul. Han var en mycket känd kulturpersonlighet i Kiruna.

En annan händelse 1995 var att Kiruna Släktforskarförening uppgick i det som då hette Kiruna Amatörforskarförening.

– Släktforskningen flyttade in i huset och forskarföreningen fick ytterligare ett ben att stå på, ett ben som utvecklats särskilt under senare år. Medlemmar har i betydande och ökande omfattning sammanställt



Kiruna Forskarförening fick överta det Falkska huset. Det är nu basen för föreningens verksamhet och innehåller många resurser.

och publicerat sina släktutredningar, berättar Rune Henriksson.

Föreningens medlemsantal har ökat från 29 startåret 1975 till numera cirka 200.

För ett par år sedan ändrades namnet från Amatörforskarförening till Forskarförening.

– Inte för att vi blivit mer profes-

sionella, utan för att anpassa oss till ändrade förhållanden och till tiden, säger Rune Henriksson.

Mot bakgrund av att Kiruna Forskarförening är hemvist både för hembygdsforskare och släktforskare är föreningen medlem både i hembygdsförbundet och släktforskarförbundet.

Genline fick utmärkelse

Genline har även i år fått en utmärkelse i Family Tree Magazines årliga utnämning av de 101 bästa webbplatserna för släktforskning.

Detta år delades utmärkelsen ut till dem som Family Tree Magazine anser vara de främsta av de bästa webbplatserna, de som verkligen hävdar sig i konkurrensen och ger sina kunder valuta för pengarna.

Alla webbplatser som var föremål för bedömning inför årets utmärkelse (fler än 300 st) har redan omskrivits i positiva ordalag i tidigare utgåvor av Family Tree Magazine. Artikeln med de 101 bästa webbplatserna för släkt-

forskning finns med i augustinumret av Family Tree Magazine.

Vid den ordinarie årsstämman i Genline AB (publ.) den 16 maj 2006 valdes Pär Svärdson in som ny ordinarie ledamot i Genlines styrelse. Pär Svärdson har grundat nätbokhandeln AdLibris där han fortfarande är verksam.

Den tidigare styrelsen omvaldes och består av styrelseordförande Sten Rundin samt ordinarie ledamöterna Ingegerd Thorngren, Rolf Back och Bo Carlsson. Suppleant är Östen Andersson.

Samtliga kyrkböcker finns nu på nätet

Efter fem år har släktforskningsföretaget Genline skannat klart alla de mormonfilmer som levererats till företaget från Riksarkivet.

Intresset för släktforskning blir allt större och när nu Genline meddelar att landets samtliga historiska kyrkböcker – sammanlagt 32 miljoner sidor – finns skannade och utlagda på Internet hoppas man att antalet släktforskare ökar ännu mer.

Idag finns det omkring 50 000 aktiva släktforskare i Sverige, därutöver 150 000 personer som "småfuskas" och enligt en Sifoundersökning uppger närmare två miljoner svenskar att de skulle prova, bara det fanns tid och möjlighet. I hela världen finns det totalt 27 miljoner svenskar eller personer med svenska anor.

Fram till för några år sedan krävdes det en betydande arbetsinsats för att kartlägga sina rötter, men med ett bildarkiv som täcker in alla Sveriges 2 710 församlingars kyrkböcker

tillgängligt på Internet har det blivit mycket enklare. Man kan forska var och när man vill.

Genlines affärsidé är att göra släktforskningen lättillgänglig genom att lägga ut Sveriges alla kyrkboksidor på nätet. Med hjälp av en unik teknik har man under flera år skannat in 32 miljoner originalsidor från husförhörlängder, längder för födda, döda och vigda samt in- och utflyttningslängder och kyrkoräkenskaper.

Bilderna är kopior av de mikrofilmer mormonerna framställde då de var i Sverige för att fotografera kyrkböckerna. Det som gör Genline unikt är att det användaren ser på bilderna är den information som en gång skrevs ner i kyrkböckerna och inte några tolkningar.

Materialet sträcker sig från 1600-talet fram till 1897. Vad gäller födda, vigda och döda sträcker sig materialet till ca 1860, därefter finns uppgifter från Statistiska Centralbyrån inlagda.

Dator anpassad för släktforskning

En ny släktforskardator har lanserats av hem-pc-leverantören Nicator, i samarbete med Släktforskarförbundet och Genline.

– Intresset för släktforskning är stort och växande. För att underlätta för släktforskarna erbjuder vi en speciell släktforskardator, med extra service och säkerhet kring programmen, säger Tomas Persson, ansvarig för släktforskarkonceptet på Nicator.

Med släktforskardatorn är det enkelt att nå Sveriges alla kyrkoböcker på Internet, med bland annat husförhörlängder, längder för födda, döda och vigda samt in- och utflyttningslängder. Materialet sträcker sig från 1600-talet och fram till slutet av 1800-talet. Därefter finns uppgifter från Statistiska Centralbyrån inlagda.

– Eftersom släktforskardatorn fungerar som en vanlig dator har man möjlighet att kombinera sitt släktforskarintresse med nytta som att betala räkningarna på Internet, säger Tomas Persson.

Världens största kartlagda släkt i nytt bokverk

Efter 30 års forskningsarbete har ett bokverk med alla spårade medlemmar av den rekordstora Långarydssläkten presenterats under sommaren.

Stamföräldrar är länsmannen Anders Jönsson (1662–1716) och hans hustru Ingrid Nilsdotter (1676–1753) i Långaryd, som ligger i Småland, men tillhör Hallands län och Hylte kommun. Deras efterkommande fram till idag uppgår till 149 000 framforskade personer, som alla redovisas i bokverket "Långarydssläkten" i fyra band av Per Andersson och Johan Lindhardt.

Släkten är känd under hittills 15 generationer. Inte mindre än 100 000 av släktmedlemmarna är fortfarande i livet och utgör mer än en procent av Sveriges befolkning.

Den stora släkten har satt sin ursprungssocken Långaryd på världskartan. Från kärnbygden har ättlingarna spridit sig till 289 av 290 kommuner i Sverige, 48 av 50 delstater i USA och till ett 60-tal andra länder i alla världs-

delar. I Långaryds socken tillhör mer än hälften av invånarna släkten.

Den kommun där det bor flest släktmedlemmar är Halmstad (12 500), varpå följer Göteborg (7 000) och Stockholm (5 500). Efter Hylte har Gislaved, Halmstad och Falkenberg störst andel av befolkningen som tillhör släkten.

Ättlingarna fördelar sig på sex släktgrenar, vardera utgående från ett barn till stamföräldrarna. Det finns fyra släktmedlemmar som härstammar från alla sex barnen. Den som är ättling på flest håll från länsmannen och hans hustru är det på inte mindre än 12 linjer. 53 släktingar har blivit äldre än 100 år, den äldsta 106.

Släktskap är ju den mest grundläggande relationen mellan människor. Att ha kännedom om sina rötter och sina släktförhållanden i nutiden spelar därför en stor roll för att man skall förstå sin egen tillvaro i tid och rum. Forskningen om Långarydssläkten vill

bidra med sådan kunskap till släktingarna. Många av dem har kunnat göra upptäckter av oanade släktband, t ex med grannar, arbetskamrater och sin make eller sambo. Närmare 3 000 har gift sig med en släkting.

Kartläggningen av släkten inleddes 1976 av Per Andersson (född 1961), och sedan 1991 har Johan Lindhardt (född 1974) arbetat med att systematiskt kartlägga grenar av släkten. Folkbokföringens källor från fem århundraden i hundratals olika arkiv har använts i forskningen, liksom bouppteckningar, domböcker osv. Under åren har också tusentals intresserade släktingar medverkat med ovärderlig hjälp.

Släkten har tvåfalt blivit noterad i Guinness rekordbok: som den största kartlagda släkten från 1988 och för att 1991 ha hållit det största släktemötet med drygt 2 500 deltagare i Långaryd. Där samlades ättlingarna även 1999 och reste på kyrkogården en minnesten över stamföräldrarna.

Förenkla din forskning med hjälp av DISPOS

AV OLOF CRONBERG

Eftersom DISPOS är någonting alldeles nytt och ett nytt sätt att tänka har jag lite svårt att kort beskriva DISPOS och den nytta man kan få.

Kort kan man säga att DISPOS är en länk mellan dina kyrkoboksnotiser och källan. Tanken är att man lätt ska kunna se vad som finns för källor och register för en viss församling.

Uppgifterna kommer från olika håll men samlas ihop på en gemensam DISPOS-sida. Sidnummer till kyrkoböckerna är hämtade från de källor som finns i DISBYT-materialet. Sidnummer till SCB-registerna är inmatade av våra DIS-medlemmar ute i regionföreningarna. Referenser till register har jag samlat ihop.

Tillsammans med Genline

Allra störst nytta av DISPOS har man just nu om man släktforskar med hjälp av Genline. Se särskild artikel. Man måste nästan testa för att se hur det funkar. Genline har två prova-på-abonnemang – ett dygn för 75 kr eller 20 dagar för 199 kr.

Uppgifterna om sida i kyrkoboken och Genlines Gid-nummer är hämtade från alla materialen i DISBYT, och sorterade per församling. Finns inte hänvisning för exakt år, så uppskattas sidnumret mellan två kända sidor. Se exempel.

Ungefärlig sida

Om man klickar på boken i DISBYT, så kommer man till DISPOS och en ungefärlig sida räknas fram. DISPOS är således ingen exakt källa. Uppgifterna är baserade på vad andra släktforskare har registrerat och det kan förekomma fel. I förbluffande många fall kommer man dock direkt till rätt år eller rent av till rätt sida.

I dagsläget är täckningsgraden

begränsad, men samtidigt så bra att många släktforskare kan ha nytta av DISPOS. Ungefär 85 procent av församlingarna har någon uppgift med i DISPOS. För 29 procent av födelseuppgifter före 1860 finns länkar till sidor i DISPOS. Motsvarande siffror för vigsel och död är 3,6 procent resp 7 procent. Det är således bäst täckning för födda.

Lägg till uppgifter

För att göra DISPOS bättre finns möjligheter för dig själv att lägga till uppgifter. Man kan lägga till information om sidnummer till kyrkoboken eller till Genlines sidor. Man kan lägga till register som man tycker saknas bland registerna. Även om det redan finns många hänvisningar till register, så finns många fler som skulle komma med.

Bli DISPOS-ombud

Om du är lite mer intresserad av att jobba med DISPOS-projektet kan du bli DISPOS-ombud. Arbetsuppgifterna kommer att vara att svara för ett område, där du registrerar sidor för kyrkoböckerna inom ditt område, samlar in uppgifter om de personregister som finns för ditt område, presenterar DISPOS tillsammans med regionföreningar. Skicka gärna en intresseanmälan till dispos@dis.se

Om du har något material som du tror skulle kunna passa i DISPOS, så får du gärna höra av dig, så skall vi se om vi kan få med det på något sätt.

Lär dig arbeta med DISPOS steg för steg

I detta exempel skall jag visa hur man kan koppla ihop DISBYT via DISPOS med Genline.

Förutsättningar

För att detta skall funka måste du använda en PC med antingen Internet Explorer eller Firefox som webb-läsare. Du skall tillåta att s k cookies sparas i din dator. Om du har säkerhetsinställningarna för din webb-läsare på normal nivå så skall det funka. Du skall också ha den senaste versionen av Genline FamilyFinder (GFF 2.3). Om allt fungerar så skall GFF:en tankas ner automatiskt sedan den nya uppdateringen kom i juni. Om du har brandväggar, så kan du få en fråga om du skall köra engine.exe, när man startar GFF:en. Du får då kryssa i tillåt alltid eller något liknande.

Exempel på hur sidor beräknas

Volym	Född år	Sida	GID-nr	
Algutsboda C:1	1728	69	2.8.21600	Känd sida
Algutsboda C:1	1738	210	2.8.29000	Känd sida
Algutsboda C:1	1733	140	2.8.25300	Beräknad sida

Jag vill veta var jag kan finna födda 1733 i Algutsboda. I DISPOS finns uppgift om födda 1728 resp 1738. 1733 ligger mittemellan varför DISPOS beräknar sidan till 140 och Genlines GID-nr. I det här fallet kommer man till början av 1734, vilket ju är nästan rätt.



Starta Genline FamilyFinder

Börja med att starta GFF:en och logga in. Välj sedan Arkiv-menyn och välj där DISPOS-inställningar.

Tryck på knappen Starta DISPOS-kopplingen. Står det Stoppa DISPOS-kopplingen på knappen, så är kopplingen redan igång.

Gå till DIS hemsida och sök i DISBYT

Starta din webb-läsare och gå till DIS hemsida – www.dis.se. Tryck på DISBYT för att göra en sökning i DISBYT. Välj Sök i DISBYT och fyll i Nils Håkansson, Algutsboda i sökformuläret och tryck på Sök. Du får då ett dussin träffar. Välj då den Nils Håkansson som är född 1733, och som har medlemsnr 82. Du får då upp familjeöversikten för Nils Håkansson.

Klicka på boken för att komma till DISPOS

Låt oss nu anta att du vill hitta föräldrarnas, Håkans och Ingrids, vigsel 1728 i Algutsboda. Då trycker du på den röda boken som

kommer efter vigselnotisen. Då görs en sökning i DISPOS på församling, typ av händelse (vigsel) och årtal.

På DISPOS webbsida visas resultatet av sökningen:

- 1) Aktuell kyrkoboksvolym och sida
- 2) Genlines GID-nummer
- 3) De volymer som finns i Genlines bilddatabas för detta år
- 4) Länk för sökning i DISBYT
- 5) Vilka personregister som finns. I det här fallet finns vigselboken på PLFs CD-skiva.
- 6) Hänvisning till Eniros karta för Algutsboda kyrka
- 7) Hänvisning till Rötters Socken-Sök och Register-Sök

Familjeöversikt för Nils Håkansson

Håkan Persson

v 1728 Algutsboda, Kalmar län;
1757 Algutsboda, Kalmar län;

Ingrid Månsdotter

v 1728 Algutsboda, Kalmar län;

Nils Håkansson

f 1733 Algutsboda, Kalmar län;
v 1758 Dädesjö, Kronobergs län;
d 1812 Dädesjö, Kronobergs län;

Gift med

Maria Persdotter ▲

f 1740 Dädesjö, Kronobergs län; d 1818 Dädesjö, Kronobergs län;

Elin Nilsdotter ►

f 1759 Dädesjö, Kronobergs län; d 1820 Dädesjö, Kronobergs län;

Katarina Nilsdotter

f 1761 Dädesjö, Kronobergs län;

Håkan Nilsson

f 1768 Dädesjö, Kronobergs län;

Samuel Nilsson ►

f 1774 Dädesjö, Kronobergs län; v 1798 Drev, Kronobergs län; d 1824 Drev, Kronobergs län;

Om du söker på ett årtal 1860–1897 kan även hänvisning till SCB-längder finnas med. I dagsläget saknas fortfarande några län.

Efter 2) och 3) finns även en knapp som heter Visa. I vanliga fall laddas den föreslagna Genline-sidan automatiskt, men vill du se en annan sida kan man trycka på Visa-knappen. Om det är en husförhörs-längd visas automatiskt gårdsregistersida om sådan finns. Om det är en annan längd visas oftast innehållsförteckningen om en sådan finns. I annat fall får du upp Sökfönstret i GFF:en och får själv välja vilken sida som du vill se.

Om det inte finns något GID-nummer för den aktuella volymen så får du inget förslag under punkt 2). Finns det ändå en aktuell kyrkobokssida under 1), så kan du i många fall ändå få upp rätt sida.

Växla till Genline FamilyFinder

I samma ögonblick som DISPOS-sidan visas aktiveras GFF:en att ladda ner av DISPOS föreslagen sida. Växlar du nu över till Genline kan du se att sidan med GID-nr 2.8.39500 är laddad och överst på höger sida står Anno 1730 wigde. Vi befinner oss således ett år fel. Om du backar två sidor, så kommer du till första sidan med vigda 1728 och långt ner på sidan den 4 oktober vigdes drängen Håkan Persson och pigan Ingrid Månsdotter.

Om det blir helt fel sida, så får du dessvärre leta reda på sidan själv. När du har funnit den kan du gå tillbaka till DISPOS och trycka på länken Lägg till som står på raden nedanför Genlines GID-nummer till kyrkoböcker. Du kommer då till ett formulär, där

På DISPOS webbsida visas resultatet av sökningen.

du kan lägga till den rätta uppgiften. Den sorteras sedan automatiskt in i DISPOS databas och kan förhoppningsvis hjälpa nästa släktforskare att snabbare hitta rätt.

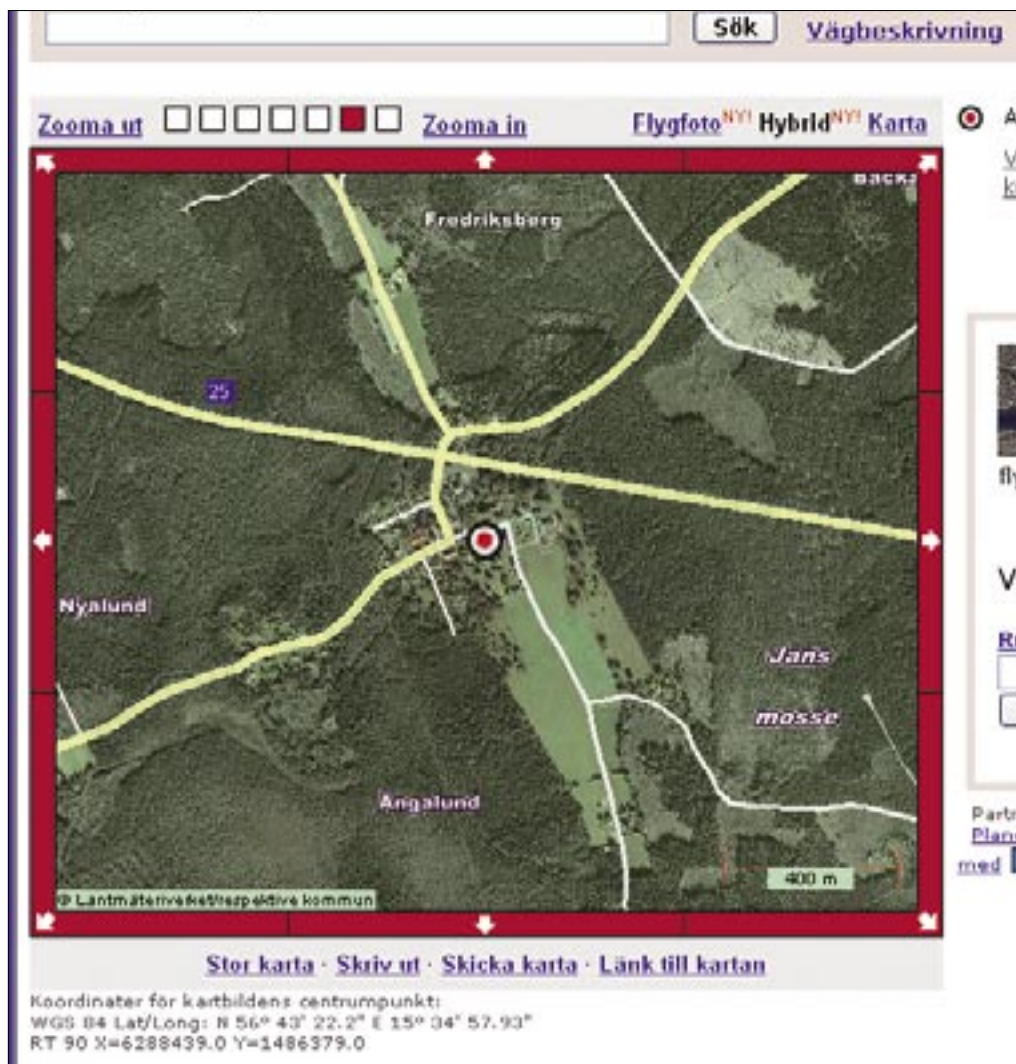
Söka direkt i DISPOS

Om du vill söka direkt i

DISPOS, utan att gå omvägen via DISBYT, så går du till DIS hemsida igen. Där trycker du på länken till DISPOS. Du kommer då till ett formulär som liknar DISBYTs formulär. Det enda du behöver ange där är församling, typ av händelse och årtal. Därefter kan du

trycka på Sök-knappen.

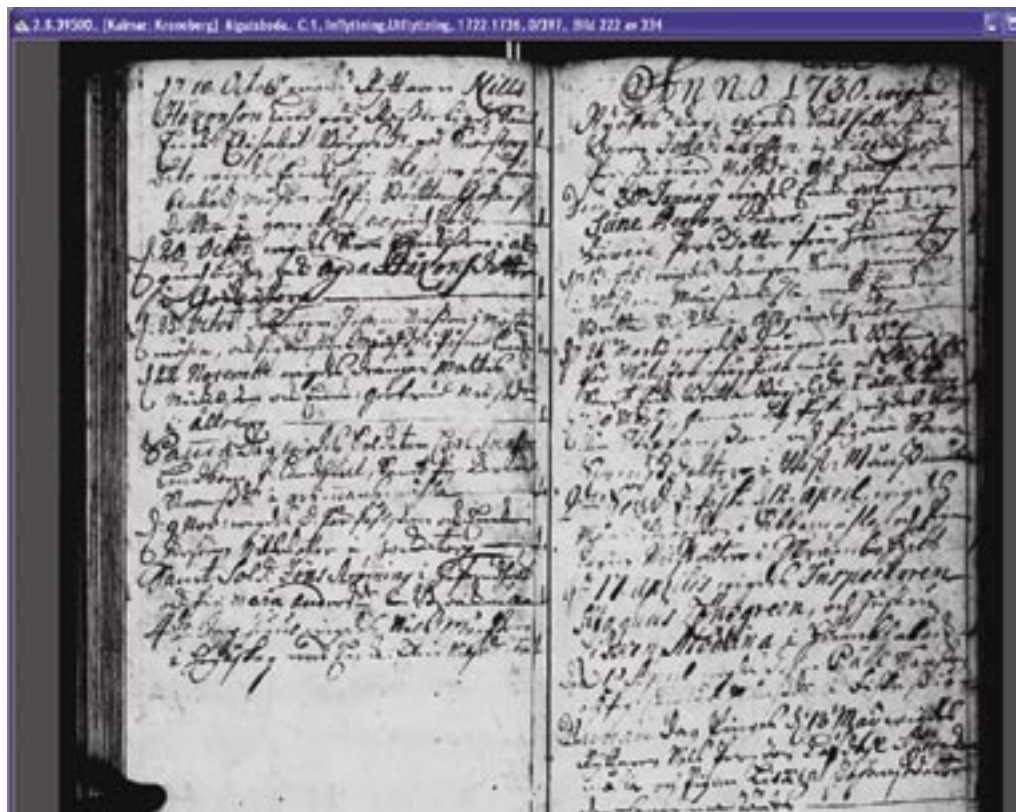
Det funkar på samma sätt här att Genlines sida laddas ner automatiskt, så att när du växlar över till Genline, så är den redan på väg. För de län som har register till SCB-längder klara, så är detta ett snabbt sätt att nå dem.



Eniros karta för Algutsbo-
da kyrka hittar man med
hjälp av DISPOS.

Bilden nedan:

I samma ögonblick som
DISPOS-sidan visas ak-
tiveras GFF:en att ladda
ner av DISPOS föreslagen
sida. Växlar du nu över till
Genline kan du se att sidan
med GID-nr 2.8.39500 är
laddad och överst på höger
sida står Anno 1730 wig-
de. Vi befinner oss således
ett år fel. Om du backar
två sidor, så kommer du
till första sidan med vigda
1728.



Våga prova på och lycka till

Skulle du drabbas av nå-
got problem som du inte
förstår dig på, så får du
gärna skicka ett mejl till
dispos@dis.se, så skall vi
försöka att hjälpa dig.

OLOF CRONBERG

Svenskarna ringer allt mer mobilt – användningen av 3G ökar

Antalet ringda minuter i mobilnäten ökade med 31 procent under 2005. Det visar Post- och telestyrelsens, PTS, rapport Svensk telemarknad 2005.

Den kraftiga ökningen kan bland annat förklaras med att en bättre konkurrens mellan operatörerna lett till att priserna på mobilsamtal fallit under de senaste åren.

Taltrafiken i 3G-näten tredubblades under 2005 och utgör nu cirka 7 procent av den totala mobila taltrafiken. Ytterligare ett tecken på 3G-nätens ökade betydelse är att mängden data som skickades i mobilnäten fyrdubblades under året.

Nya val populärt

Inom fast telefoni pågår en stor omvälvning av marknaden. 854 000 traditionella abonnemang fakturerades i december 2005 av en alternativ operatör. Detta sedan konsumenterna har fått möjlighet att få en räkning för abonnemang och samtal även hos alternativa operatörer.

Den IP-baserade telefonin växer också kraftigt och ökade med 159 procent. Den 31 december 2005 fanns det 210 000 abonnemang för IP-baserad telefoni, jämfört med 81 000 vid samma tidpunkt 2004.

Kopparnätets betydelse stärks

Internettjänsterna fortsätter att stärka sin ställning som den snabbast växande delen av telemarknaden, med en ekonomisk tillväxt på tolv procent, och det är de fasta anslutningarna som ökar. Drygt 1,7 miljoner hushåll var uppkopplade med fast anslutning den sista december 2005 – det motsvarar

nära 40 procent av samtliga hushåll, och innebär en ökning med elva procentenheter jämfört med 2004.

ADSL, det vill säga bredband via Telia Soneras kopparbaserade accessnät, är den mest betydelsefulla och snabbast växande fasta anslutningsformen med 63 procent av den totala marknaden för fasta anslutningar till hushåll.

Bättre samordning ska säkra Internet

Sverige bör samordna sina insatser för ett säkrare Internet, både internationellt och i det nationella arbetet. Operatörer, utrustnings- och programvarutillhandahållare bör ta ett större ansvar för att skydda användarna.

Det är ett par av många förslag som Post- och telestyrelsen, PTS, lämnar till regeringen.

Ansvaret för att Internet är säkert ligger i första hand på operatörer och tjänsteleverantörer. Strategin innehåller flera förslag på hur möjligheterna för dessa aktörer att ta ett större ansvar kan förbättras.

Bland annat föreslår PTS till regeringen att operatörerna ska få laglig möjlighet att som akutåtgärd stoppa skadlig trafik, som pågående tillgänglighetsattacker. PTS föreslår också att möjligheter och skyldigheter för tillhandahållare av programvaror och utrustning att skydda användarna ska utredas.

Även den statliga samordningen kring ett säkrare Internet bör stärkas.

Hälften av hushållen kan få bredband

Det fanns i januari 2006 cirka 2,5 miljoner redan levererade eller leveransklara bredbandsaccesser i Sverige. Det innebär att drygt hälften av Sveriges hushåll omgående skulle kunna ansluta sig till ett bredbandsnät.

Det är en ökning med 40 procent jämfört med samma månad 2005. Det finns dock stora geografiska skillnader i tillgången till bredband. Orter med färre än 250 invånare har betydligt sämre tillgång till bredbandsnät än större orter. Det visar Post- och telestyrelsens, PTS, rapport Bredband i Sverige 2006.

Då tillgången till bredband fortfarande är dålig i vissa regioner i landet anser PTS att det är viktigt med en samlad strategi för den fortsatta bredbandsutbyggnaden. PTS kommer därför att senast den 1 mars 2007 föreslå en bredbandsstrategi för tillgänglighet och konkurrens. Målet med strategin är att alla svenskar ska ha tillgång till bredband år 2010 och att så många som möjligt ska kunna välja mellan flera operatörer.

Strategin ska ge förslag på:

- hur alla i Sverige ska få bredband
- hur olika tekniker tillsammans kan ge full tillgänglighet med kvalitet
- hur områden i behov av ekonomiskt stöd ska identifieras
- tänkbara finansieringssätt
- hur tillträdesproblem på regional nivå kan hanteras
- hur likabehandling av alla operatörer som vill ha tillgång till accessnätet skulle kunna ske

Trojaner som stjälar lösenord allt vanligare

Det blir allt vanligare med trojaner på Internet som stjälar lösenord, användaridentiteter, kontonummer, kortnummer och annat som kan användas för ekonomisk brottslighet. Det konstaterar Sitic, Sveriges IT-incidentcentrum på Post- och telestyrelsen, PTS, i sin lägesrapport för första halvåret 2006.

– Trojanerna blir allt mer avancerade

och kommer i allt fler varianter. Det tyder på att krafterna bakom har kriminella syften och förfogar över stora resurser, säger Johan Mårtensson, chef för Sitic.

Det grundläggande sättet att skydda sig mot trojaner är att surfa och hantera e-post med sunt förnuft och att regelbundet söka igenom sin dator

med ett uppdaterat antivirus- och antispyonprogram.

Sitic konstaterar också att svagheter i Internets domännamnssystem (DNS) allt oftare utnyttjas i attacker. DNS kan liknas vid en adressbok och behövs för att dirigera trafik mellan olika datorer på Internet.

Svenskarna allt bättre på att skydda datorn

Åtta av tio svenskar med Internet skyddar datorn med ett antivirusprogram, men var tredje saknar fortfarande brandvägg. Det visar en undersökning från Post- och telestyrelsen, PTS.

När PTS genomförde undersökningen första gången 2002, uppgav 53 procent att de använde ett antivirusprogram med uppdateringsfunktion. År 2005 hade användningen ökat till 80 procent.

Två av tre använder brandvägg

Allt fler använder också brandvägg. År 2002 uppgav 23 procent att de använde en brandvägg, en siffra som 2005 hade ökat till 64 procent.

– Det är glädjande att allt fler tänker på datorsäkerheten. Men fortfarande saknar var tredje surfare brandvägg. Då utsätter man både sig själv och andra för risker, eftersom den hjälper till att skydda datorn mot hackare och skadliga program, säger Johan Mårtensson, chef för Sveriges IT-incidentcentrum, Sitic, på PTS.

Så fungerar en brandvägg

En brandvägg är oftast ett program som installeras på datorn. Det finns även hårdvarubrandväggar – en ”burk” som placeras mellan datorn och Internetmodemet. Det är praktiskt om flera datorer delar på en Internetanslutning.

Brandväggen granskar trafiken som går in och ut från datorn och stoppar otillåten kommunikation. Det innebär att den till exempel försvårar för hackare och skadliga program, som trojaner och maskar. Mer information om hur man surfar säkert finns på PTS webbplats för Internetsäkerhet: www.pts.se/internetsakerhet

Undersökningen ”Så efterfrågar vi elektronisk kommunikation” genomfördes i september och oktober 2005 av Temo på uppdrag av PTS, genom att en enkät skickades ut till 4 000 slumpmässigt utvalda personer i åldrarna 16 till 75 år. Den är årligen återkommande och genomfördes första gången 2002.

Ett av fem hushåll med Internet surfar trådlöst

Vart femte svenskt hushåll med Internet surfar med trådlöst nätverk. Det visar Post- och telestyrelsens, PTS, årliga undersökning ”Så efterfrågar vi elektronisk kommunikation”, som undersöker svenskarnas syn på telefoni och Internet.

Trådlösa nätverk i hemmen, så kallat WLAN, har slagit igenom det senaste året. När PTS för första gången frågade hur många hushåll som har tillgång till trådlös uppkoppling i hemmet, svarade 21 procent av hushållen med Internet att de surfar trådlöst. I storstad uppgav 25 procent att de har trådlöst nätverk, jämfört med 16 procent i glesbygd.

Men riskerna för intrång är större om man använder ett trådlöst nätverk i stället för en nätverkskabel. Nästan alla trådlösa nätverk har säkerhetsfunktionerna avstängda när man köper dem. Det är därför viktigt att man slår på dem, så att man inte utsätter sig för onödiga faror när man surfar.

Så skyddar du ditt trådlösa nätverk:

- Slå av nätverket när det inte används
- Ändra det förinställda användarnamnet och lösenordet
- Ta bort det förinställda namnet på nätverket eller byt namn
- Stäng av funktionen för automatisk utsändning av nätverksnamnet
- Använd nätverkets inbyggda kryptering (WPA2 är starkast)
- Tillåt bara kända nätverkskort att ansluta till nätverket

Mer information om trådlösa nätverk finns på PTS webbplats för Internetsäkerhet: www.pts.se/internetsakerhet

Undersökningen genomfördes i september och oktober 2005 genom att en enkät skickades ut till 4 000 slumpmässigt utvalda personer i åldrarna 16 till 75 år.

Undersökningen är årligen återkommande och genomfördes första gången 2002.

Nytt program för släktforskning visades på släktforskardagarna

Ett nytt Internetbaserat släktforskningsprogram med aktiva kartfunktioner introducerades på Släktforskardagarna i Stockholm. Programmet har namnet InForum. Det arbetar och redovisar data kring personer och platser på annat sätt än andra program. Tidigare har det gått att lägga ut data från andra program på Internet via en viss process. Nu publicerar användarna direkt på nätet.

Liknande program finns sedan en tid tillbaka, men de saknar tillgången till en aktiv karta och möjligheten att söka via kartan. Kartan täcker hela Europa.

För de släktforskare som redan har stora släkter registrerade finns möjlig-

heten att exportera data till databasen från de släktforskningsprogram som kan skapa Gedcomfiler. Användaren kan lika bra sitta hemma vid datorn som vid datorn på biblioteket med t.ex. Genlines kyrkböcker uppkopplade och föra in data direkt i databasen via ett inlogg i systemet. Det går även att på vanligt Windows-vis klippa och klistra in data.

Det är för närvarande möjligt att koppla dokument och bilder till personer och platser. Under hösten utvecklas möjligheten att koppla video- och ljudupptagningar till olika objekt i databasen och möjligheten att skapa avancerade släkträd och familjeöversikter.

Olof Cronberg har gått igenom en årgång av Släkthistoriskt Forum

För ett år sedan fick jag ett inbetalningskort på 0 kr när jag skulle förlänga min prenumeration på Släkthistoriskt Forum (ShF). Jag tänkte att det beror nog på att jag får den gratis eftersom jag brukar skriva en krönika där ibland. För några månader sedan slog det mig att jag inte sett den senaste krönikan jag skrivit i tryck. Det visade sig att jag inte hade fått ShF på ett år.

Jag fick därför skicka efter förra årets utgåva och har nu ägnat en regnig sommar dag åt att sträckläsa dessa nummer. Jag fann så många artiklar av intresse att det fanns skäl att skriva och berätta det.

Skulle vara en mix

Sedan några år har Hans Egeskog i Kalmar varit redaktör för ShF. Jag satt i släktforskarförbundets styrelse då han tillträdde, och jag minns hur vi diskuterade och drog upp riktlinjerna för hur innehållet skulle vara. Det skulle vara en mix av aktualiteter, förbundsnyheter, presentation av arkiv, spännande personer och okända källor. Självklart skulle det även finnas möjligheter för släktforskare att berätta sin historia, liksom det skulle finnas recensioner och korta notiser.

När jag nu läser igenom 2005 års utgåva, så finner jag att ShF har just det blandade innehållet som jag skulle önska mig. I varje nummer finns några artiklar som jag fastnar för, och som jag tänker att det borde jag fördjupa mig i. Jag får också tips om böcker och CD-skivor som jag borde köpa.

Några axplock

Maud Lindeberg har skrivit ett antal artiklar om föreläsningarna från Släktforskar dagarna i Göteborg. Jag fastnar för artiklarna om DNA och

tsarfamiljen, barnhusbarnen, samt sigill och heraldik.

Anita Carlstedt skriver i artikeln "Vem var Olof Hermelins farfar?" om några Filipstads-släkter och reder ut några förväxlingar.

Kurt Hultgren redovisar Gustav I:s (Gustav Vasas) söners frillo barn.

Församlingarna

Nils Marelius redogör för alla församlingssammanslagningarna. Om vi inte får ordning på socknarna, så kommer det att bli knepigt att forska i framtiden...

Sten Gillberg funderar på hur man kan bevara material längre än en CD-skivas hållbarhetstid med tanke på den tekniska utvecklingen. Enda lösningen som han ser är att skriva ut allt på papper och för säkerhets skull också mikrofilma.

Ted Rosvalls serie om emigrantforskning. Han har hunnit skriva 13 delar. Det borde snart bli ett särskilt häfte.

"Adresskalender" för Göteborg 1729. Svenskbybornas öde. Vad man kan göra för att slippa spam. Tips om hur man kan presentera släkten som ett bildspel.

CD-skivor som kommit ut, t ex ministerialregister och bouppteckningsregister för Jämtland, familjerna i Gudmunrå sn, personregister för Färs och Gälds härader. Nya böcker som en ny del av Uppsala stifts herdaminne, Trögd-Åsunda kontrakt, och en ny bok om att släktforska i Stockholm.

Prenumerera nu

På förbundets webb-sida kan man



Tre nummer av Släkt-historiskt Forum ur årgång 2005.

läsa en artikel från varje nummer för att få ett smakprov på innehållet. Prenumerationen kostar 180 kr per år och gäller löpande från den tidpunkt du startar din prenumeration. Enklast kan man sätta in beloppet på förbundets postgiro 15 86 22-1.

OLOF CRONBERG

Riksarkivets och landsarkivens årsbok

Sedan ett antal år tillbaka ger riksarkivet och landsarkiven gemensamt ut en årsbok som till formatet ganska mycket liknar Släktforskarförbundets årsbok. Innehållet ligger ju självklart mer koncentrerat åt arkivhållet till, men årsboken innehåller ändå ganska mycket matnyttigt för släktforskaren.

Varje årsbok har ett tema, och i år är det personarkiv. Den heter Liv i eftervärldens spegel – om arkiv och samlingar efter personer. Boken är trevlig då den har många olika infallsvinklar på det här med personarkiv.

Att söka ett liv

När jag bläddrar genom boken fastnar jag först för en artikel av Isabella Josefsson: Att söka ett liv – Kring arbetet med en uppsats om lärarinnan och författarinnan Emilia Hansson 1882–1972. När Isabella arbetade som bibliotekarie i Arjeplog, blev hon intresserad av Emilias öde, då även hon hade arbetat i dessa trakter. Emilia var en kusin till Isabellas farmor. Det visade sig att minnet av Emilia levde kvar. Hon berättar vidare hur hon kunde följa i Emilias fotspår och finna uppgifter om henne i olika arkiv, via kontakter med personer som hade känt henne, och hur man kommer en brevsamling på spåren.

Som gammal Malmöbo tycker jag också det är spännande att läsa Åke Norströms artikel om Carl Sonnenstein Wendt – arkivforskaren som rymde till Amerika. Sonnenstein Wendts katalog över gamla Malmöhandlingar används fortfarande flitigt.

Personarkiv

En mycket viktig artikel i årsboken är Evabritta Wallbergs artikel Personarkiv – några problemområden. Den handlar om vilka regler som gäller för personarkiv och offentligheten. Hon skriver i ljuset av sin tidigare roll som arkivråd vid Krigsarkivet. I princip är det ju upprättaren av personarkivet som bestämmer hur offentligt det skall vara. I en privatpersons arkiv som haft en officiell roll kan det ju finnas do-

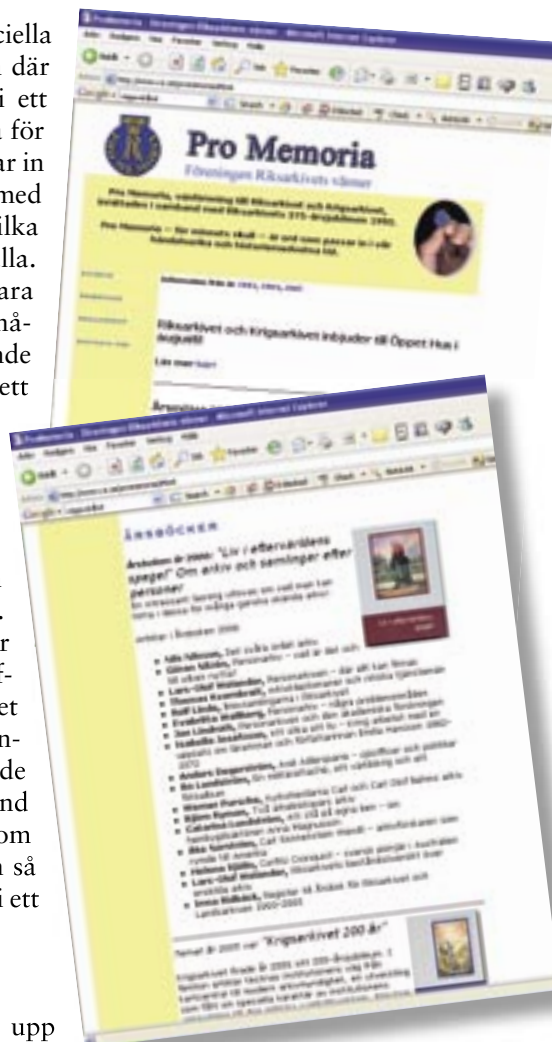
kument som skulle ha varit officiella om de funnits vid myndigheten där personen arbetade. Ligger de i ett privatarkiv är det dock reglerna för detta som gäller. Den som lämnar in ett privatarkiv kan i samband med överlämnandet bestämma vilka regler och förbehåll som skall gälla. Det kan vara att arkivet skall vara hemligt en viss period, eller att någon skall lämna sitt godkännande för att en forskare skall få titta i ett arkiv. Det kan också vara att det skall vara helt öppet.

I militära sammanhang skrevs ofta så kallade handbrev som behandlar tjänsteärenden. Dessa ansågs privata även om de berörde officiella ärenden. Först 1980 skapades fasta regler för handbrev, varvid de blev officiella. Dessa kan vara mycket värdefulla ur forskningssammanhang, men finns sällan bevarade i officiella arkiv, men kan ibland återfinnas i privata arkiv. Även om dessa berörde officiella ärenden så är de inte officiella om de ligger i ett privatarkiv som är hemligt.

Etiska problem

Evabritta Wallberg tar också upp hur man kan göra överenskommelser med givaren eller deponenten. Hon tar upp etiska problem i anslutning till detta. Hur gör man om de förbehåll som finns inte går att uppfylla? T.ex. om den som skall göra bedömningen inte längre är i livet. Eller om bara ”godkända forskare alltså inga reportrar eller dylikt” kan få tillgång till arkivet.

I förlängningen är frågan hur vi hanterar våra egna släktarkiv. Har jag sådan ordning på mina handlingar att någon efter mig kan ha nytta av dem? Har jag bestämt vem som skall ta över mina handlingar eller skall de lämnas till ett arkiv? Om de lämnas till arkiv, skall det vara öppet eller skall det vara med förbehåll? Jag tror att det är viktigt att man har ordning på sitt arkiv för att någon skall kunna ära och ha glädje av det.



DIS möjliggör ju också att material på datamedia lämnas in till DIS Arkiv för säkerhetsförvaring där man kan bestämma om material bara skall ligga vilandes eller om det skall vara tillgängligt på något sätt. DIS har också ett släktforskartestamente, där man kan bestämma vad som skall hända med ens material efter sin död. För mer info se DIS webbsidor.

För att återgå till recensionen av årsboken, tycker jag att den är väl läsvärd, och innehåller många aspekter som är viktiga att tänka på för oss släktforskare. Enklast får man tag i årsboken genom att gå med i riksarkivets vänförening Pro Memoria. Årsavgiften är 250 kr och kan sättas in på pg 72 26 29-3.

www.ra.se/promemoria/

OLOF CRONBERG

DIS-Norge har startet en mulighet att chatta med andre släktforskare. Liv Ofsdal är en av fem operatörer på DIS-chat. Operatörerna kontrollerar inläggen så att kanalen är ett seriöst forum för släktforskare.

– Denne kanalen er til hjelp for oss som forsker på slekt først og fremst i Norge, men også i flere land og vi hjelper hverandre så godt vi kan. Det

dukker av og til opp spørsmål om slekt i Sverige så derfor vil vi oppforde til at det kommer flere svensker på denne kanalen. Vi har også en del amerikanere innom som vi hjelper og som gir oss god hjelp tilbake, säger Liv Ofsdal.

Vi behåller Liv Ofsdals artikkel på det norska språket. Det är om inte annat en bra läsövning.

Her kan du få Norges-hjelp på få minutter

DIS-Norge har opprettet en chattekanal som brukes til hjelp i slektsforskningen. Kanalen ligger på en egen server og det er sjelden det kommer andre innom enn oss som er interessert i dette.

Vi er 5 personer som er OP (Operatør) på kanalen som passer på at alle oppfører seg fint og at det ikke prates om ting som kan støte andre. Op'ene har mulighet til å kaste ut folk hvis det er nødvendig – og det er alltid minst 1 OP tilstede.

Vi vil helst at de som logger seg på chatten skal bruke sitt reelle fornavn pluss for-bokstav i etternavn – dette er jo en seriøs chatte-kanal så ingen trenger å skjule seg bak et fancy nick.

På DISchat kan vi både få hjelp til egen forskning og hjelpe andre. Her hjelper vi hverandre ofte over landegrensene, både til/fra Sverige/Danmark/USA.

Hvordan komme inn?

Dette gjøres ved å koble seg til en server via et chatteprogram. De mest vanlige chatteprogrammene er mIRC, Chatzilla og Trillian. Har du ikke et sânt program kan du gå inn direkte fra DIS-Norges sider herfra: <http://www.disnorge.no/irc/>

I feltet der det står Navn?? skriver du bare inn



Bild 1

navnet ditt (fornavn pluss første bokstav i etternavn) og trykker enter-tasten.

Du kan også logge deg på chatten via Slechtsforum <http://www.disnorge.no/slektsforum/>. (Bild 1)

Hva er chatting?

Å chatte vil si å prate sammen via Internett. Du logger deg på den kanalen du vil inn på, og her kommer det opp en liste over alle

som for øyeblikket er på kanalen. Det er et skrivefelt nederst på skjermbildet hvor du skriver det du vil ha med, trykk så på Enter-tasten – så er innlegget ditt ”ute”.

Alle som er på kanalen ser hva alle skriver.

Her er noen punkter med den unike muligheten chatten har:

1 du treffer andre slekts-

granskere som kan hjelpe til med generelle sleksspørsmål

2 noen treffer til og med andre slektsgranskere som har felles slekt!

3 du treffer andre slektsgranskere som bruker samme slektsprogram, eller som kan hjelpe til med å søke på nett

4 du kan få hjelp med en gang! Som regel er det noen pålogga, og det

[19:59] <ErlingE> Fant du veien til biblioteket i dag, RoarP?
[19:59] <RoarP> Ja hei ErlingE, hva vil du vite
[20:00] <ErlingE> Han Laurits fra Ulstein, RoarP
[20:03] <RoarP> Foreldre til Laurits, Lars jJonson Osnes 1807-1884 gift 2.gang med Gjertrud Arnesdatter, Ytreflø 1825-1926. Foreldre til Lars Jon Larsson Bueide, Volda sk.12.7 1819 gift med Lisbet Ivarsdatter, Langvatn, Volda 1768-1869
[20:06] <ErlingE> Takk skal du ha RoarP. Du er en knupp :)
[20:10] <ErlingE> Så fikk jeg bekreftet opprinnelsen til Laurits, RoarP. Takk og bukk
[20:11] <ErlingE> Strevde du mye med å finne fram, RoarP ?
[20:21] <RoarP> Neida ErlingE det gikk veldig greit det, men der er jo anledning til å finne mye mere der
[20:25] <ErlingE> Greit med det som du fant RoarP. Bare inngift i familien min
[20:26] <RoarP> Bare si fra om det er noe en annen gang
[20:30] <RoarP> Ja det sto så i Bygdeboka for Ulstein

Bild 2

- er alltid noen som kan hjelpe, eller kjenner noen som kan hjelpe!
- 5 du kan få hjelp med DISTreff (samme som DISbyt)
 - 6 man får følelsen av fellesskap fordi man har felles interesse – både med slektsforskning og forenings-ting
 - 7 den sosiale biten er minst like viktig for mange – du kan treffe andre som liker å sitte oppe halve natta og prate om alt mulig
 - 8 du kan opprette egne kanaler og samarbeide med andre i grupper, enten slektsforskning på bestemte slekter, eller innenfor lukkede arbeidsgrupper...

Et eksempel fra en dialog på DISchat – her har RoarP vært på biblioteket for å gjøre oppslag i Bygdebok for Erling E. (Bild 2)

Litt om chattebildet...

Det kan av og til ta litt tid å komme inn på chatten, men vær tålmodig!

Når du er inne på chatten fra DIS-Norges irc-side så ser bildet sånn ut:

DIS Slechtsforum			
DIS-Norge			
Hjelp Søk Logg Inn Bli DIS medlem 			
Hvordan logge på? Les her om registrering og pålogging.			
	Emner	Innlegg	Siste Innlegg
Etterlysninger  Om posting av etterlysninger, ☐ Akershus, ☐ Aust-Agder, ☐ Buskerud, ☐ Finnmark, ☐ Hedmark, ☐ Hordaland, ☐ Møre og Romsdal, ☐ Nordland, ☐ Nord-Trøndelag, ☐ Oppland, ☐ Oslo, ☐ Rogaland, ☐ Sogn og Fjordane, ☐ Sør-Trøndelag, ☐ Telemark, ☐ Troms, ☐ Vest-Agder, ☐ Vestfold, ☐ Østfold, ☐ Norge - ukjent fylke, ☐ Hvor i Norge ligger stedet?, ☐ Slechter, ☐ Etniske minoriteter, ☐ Emigrasjon og andre land	5563	22782	Anders Olsen 04 Aug 2006 18:27:23
	Emner	Innlegg	Siste Innlegg
Slektsfaglige diskusjoner  DISTreff, ☐ Generelt, ☐ Kilder og metode, ☐ Kilderegistrering, ☐ Gravstedregistrering, ☐ Hjelp til tyding av kildemateriale, ☐ Slektsprogrammer, ☐ Data og multimedia, ☐ Sett og hørt i media	482	2406	Elsker å ha bnfoden 02 Aug 2006 08:04:31
	Emner	Innlegg	Siste Innlegg
Nyhetsgrupper  Fora der du kan skrive norsk, ☐ Fora der du MÅ skrive engelsk, ☐ Google nyhetsgrupper	9896	55008	Widmerpole and Russell a... 04 Aug 2006 16:43:54
	Emner	Innlegg	Siste Innlegg
Om Slechtsforum ☐ Informasjon om Slechtsforum, ☐ Test forum	120	547	Enda en test 21 Jul 2006 18:46:58
	Emner	Innlegg	Siste Innlegg
Kjøp og salg Relatert til slektsforskning. Reklame tilates ikke andre steder i Slechtsforum	94	270	Bygdebaker. Toten til sa... 27 Jul 2006 12:51:43
Marker alle forumene som lest. Vi har 4174 registrerte brukere			

På adressen www.disnorge.no/slektsforum/ finner du blant annet Slechtsforum.



Bild 3

Til slutt noen tips...

- Logg deg inn med eget fornavn samt første bokstav i etternavn – da er det lettere å kjenne igjen hvem man prater med
- Si gjerne noen ord når du kommer inn
- Er det stille, så skriv Pling eller navnet på en av Opene – eller bare begynn å prat!
- Vær med i diskusjonen!
- Begynn gjerne innlegget med navnet til den man svarer

Så har du noe du lurar på i slektsforskningen eller bare vil slå av en prat, logg deg inn på DISchat!!

LIV OFSDAL

Vem är personuppgiftsansv

Hundraårsgränsen i DISBYT infördes tydligen brådstörtat efter modell från Anbytarforum, så brådstörtat att man inte ens hann höra Datainspektionens synpunkter på den lösningen.

När detta skrivs vet vi att det i lagens mening inte är personuppgifternas ålder som är avgörande, utan helt enkelt huruvida uppgifterna avser nu levande personer eller ej. Anbytarforum har följdriktigt slopat sin hundraårsgräns. Det förefaller dock fortfarande oklart vilka personuppgifter som trots allt får behandlas, och framför allt, vem eller vilka som får behandla dem.

Vem är personuppgiftsansvarig för uppgifterna i DISBYT? Av webbsidorna framgår det att de enskilda bidragslämnarna är ansvariga för riktigheten av inskickade uppgifter. DIS har aldrig påtagit sig arbetet att granska sina medlemmars forskningsresultat annat än till formen, och bör inte heller göra det.

Det DIS gör är att sammanställa bidragen till en helhet, ibland en något motsägelsefull sådan, där olika forskare till exempel anger olika födelseår som uppenbart avser en och samma person. Detta är inte ett fel i DISBYT, utan ett fel i en eller flera forskares egna arbeten, och kan rättas endast av dem själva.

Härav följer att DIS knappast heller kan anses vara personuppgiftsansvarig för varje inskickat bidrag, i den mån personuppgifter (det vill säga uppgifter om levande personer) förekommer bland bidragen. Det är i stället den enskilde forskaren som är personuppgiftsansvarig.

Att en hundraårsgräns införts innebär ingen garanti för att personuppgifter inte behandlas också i DISBYT. En forskare kan ha misstagit sig kraftigt på någon släktings födelseår, eller felaktigt råkat ange att en person avlidit före 1980.

Om den berörda personen är i livet och av en händelse finner sig själv i DISBYT, då bör väl denne i första hand

vända sig till den slarvige forskaren för att få uppgiften rättad, inte till DIS?

Även om forskaren är personuppgiftsansvarig, så har denne givit DIS i uppdrag att behandla uppgifterna, nämligen att samköra dem med andra forskares uppgifter. Det tyder på att DIS i fråga om dessa uppgifter är ett personuppgiftsbiträde, som endast får behandla personuppgifterna i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige (30 § PuL). Att det är DIS som i praktiken har formulerat reglerna för samkörningen spelar mindre roll, då medverkan i DISBYT är frivillig från forskarens sida. Jag har hittills förutsatt att de uppgifter jag skickar in behandlas enligt de regler som gäller vid tidpunkten för inskickandet, inte enligt regler som eventuellt införs senare.

Det finns dock en kategori personuppgifter som DIS är personuppgiftsansvarig för, och det är forskarnas egna namn och adressuppgifter. Även de inlämnade bidragen utgör personuppgifter som kan hänföras till bidragslämnaren, oavsett huruvida de inbegriper uppgifter om levande personer.

Dessa uppgifter behandlar DIS med stöd av samtycke från respektive forskare, och förväntas vara både korrekta och aktuella. Det skall inte förekomma att samme forskare registreras två eller flera gånger med exempelvis olika adressuppgifter i DISBYT.

Vad behandling av personuppgifter innebär, vem som är personuppgiftsansvarig och vem som är personuppgiftsbiträde definieras redan i 3 § PuL, före flertalet generella undantag från lagen och långt före alla bestämmelser om hur personuppgifter får behandlas. Det är således angeläget att dessa roller klargörs innan man försöker tillämpa enskilda bestämmelser längre fram i lagen, såsom exempelvis kravet att anmäla behandling av personuppgifter till

tillsynsmyndigheten (36 § PuL). Det är den personuppgiftsansvarige som skall göra en sådan anmälan, inte personuppgiftsbiträdet.

När personuppgiftslagen trädde i kraft den 24 oktober 1998 kom ett flertal bestämmelser och begrepp att ersätta sina motsvarigheter i den gamla datalagen. Således blev den som tidigare kallats registeransvarig i stället benämnd personuppgiftsansvarig. Någon motsvarighet till den nya lagens personuppgiftsbiträde fanns dock inte i datalagen, och rollfördelningen var därför inte lika tydlig.

Av Olof Cronbergs redogörelse i Diskulogen nr 71 framgår inte huruvida DIS har haft några nya kontakter med Datainspektionen i och med personuppgiftslagens införande, men jag får intrycket att sådana inte har förekommit.

Det tillstånd som DIS erhöll på datalagens tid upphörde i så fall att gälla den 30 september 2001, varefter vi alla, såväl DIS som enskilda forskare, är skyldiga att själva tillse att vår behandling av personuppgifter förblir laglig. I det ingår att göra en ny rollfördelning oss emellan, och resultatet kan mycket väl bli att det som före 2001 var föreningens ansvar nu kan vara forskarnas.

Enligt 30 § andra stycket PuL skall det finnas ett skriftligt avtal mellan den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet om behandlingen av personuppgifter. Detta synes mig vara det krav som vi får svårast att uppfylla, särskilt som det inte finns något uppenbart undantag från just denna bestämmelse.

Det enda tänkbara undantaget står i 6 § PuL och omfattar fysiska personer som behandlar personuppgifter inom ramen för rent privat verksamhet. Visserligen ägnar sig nog flertalet forskare primärt åt den egna slakten, men kan verksamheten kallas privat när man registrerar uppgifter om tusentals avlidna eller levande släk-

arig?

tingar av vilka man endast träffat ett fåtal, och dessutom utbyter uppgifterna med andra forskare?

Den korrekta lösningen torde vara att forskarna själva gallrar bort uppgifterna om sina levande släktingar innan uppgifterna skickas till DIS, så att föreningen aldrig hamnar i rollen som personuppgiftsbiträde. I praktiken synes det enklast om DISBYT-ombuden utför denna gallring precis som hittills har skett, men det vore formellt sett fel så länge det saknas ett skriftligt avtal.

Det kan tyckas som en oväsentlig petitesse, men dylika petitesser har redan kostat samhället miljontals kronor att utreda. Vore det rätt av DIS att uppmana medlemmarna att bortse från en av lagens paragrafer, bara för att föreningen eller medlemmarna skall slipa riskera att bryta mot en annan paragraf?

Hur den framtida lösningen än ser ut, så kan vi inte ändra på det som redan har skett, men vi kan dra lärdom av det.

Det är möjligt att många av oss släktforskare omedvetet har brutit mot en obegriplig lag, men förhoppningsvis kommer ingen att straffas för det. Jag finner det dock illavarslande att DIS ensidigt har vidtagit åtgärder som strängt taget kanske inte har varit nödvändiga, samtidigt som de inneburit att enskilda forskares personuppgifter har behandlats utan deras samtycke, och därmed ironiskt nog i strid med personuppgiftslagen i stället för i enlighet med den. Att så har skett får väl anses ursäktligt under rådande omständigheter, förutsatt att felet medges av den som har begått det.

I fortsättningen ser jag gärna att jag tillfrågas innan personuppgifter som jag själv har bidragit med och anser mig ansvara för raderas permanent.

Där man bränner personuppgifter, där bränner man till slut även människor.

ANDERS ANDERSSON

PuL och frågan om personuppgifter på Internet

PuL säger ingenting om Internet, däremot om "behandling" av personuppgifter. Det samtycke som DI (Datainspektionen) hävdar krävs för att publicera personuppgifter på Internet, det krävs strängt taget för varje slag av behandling, även så diskreta behandlingar som lagring och utplåning av uppgifterna. Också ett företag, som inte publicerar sitt kundregister utan endast använder det för fakturering och marknadsföring till de egna kunderna, är skyldigt att följa PuL.

Hur uppgifterna behandlas för ett visst syfte kan avgöra huruvida behandlingen är tillåten, men det finns ingen generell regel som säger att publicering är en mer kränkande form av behandling än forskning eller marknadsföring.

När PuL ännu var ny hävdade DI att publicering av personuppgifter på Internet utgjorde "överföring av personuppgifter till tredje land", vilket i allmänhet är förbjudet enligt 33 § PuL. Denna lagtolkning fick så uppenbart negativa konsekvenser för användningen av Internet i Sverige, att DI definierade begreppet "harmlösa personuppgifter" och med stöd av 35 § utfärdade ett undantag från förbudet i 33 § beträffande just sådana uppgifter.

Jag känner inte till huruvida tillsynsmyndigheterna i andra EES-länder har utfärdat några motsvarande undantag. När Göta hovrätt i målet om den skadade foten begärde ett förhandsavgörande rörande tolkningen av persondatadirektivet, som ligger till grund för PuL, så fann EG-domstolen att publicering av personuppgifter på en webbsida inte utgör

överföring till tredje land i direktivets mening.

EG-domstolen löste alltså problemet på ett helt annat sätt än DI hade gjort, och förhandsavgörandet fick omgående konsekvenser för ännu ett svenskt rättsfall, där en företagare, som fällt i tingsrätten för att ha lagt ut ett personnummer på sin webbsida, friades av hovrätten.

Datainspektionen har därmed formellt avhållit möjligheten att tillåta återgivandet av personuppgifter på webbsidor, vare sig uppgifterna kan anses "harmlösa" eller ej. DI kan fortfarande bevilja undantag från förbudet mot att behandla känsliga personuppgifter eller personuppgifter om lagöverträdelse, men sådana uppgifter förekommer hur som helst inte i DISBYT i nuläget. Vad som är en "känslig personuppgift" framgår av 13 § PuL, och den definitionen är inget DI kan ändra på. Uppgiften att en nu levande person exempelvis skulle vara född utom äktenskap eller vara adopterad är ingen känslig personuppgift, vad än personen själv anser om saken.

Det är i stället 10 § PuL som säger huruvida personuppgifter alls får behandlas, och om inget av de i paragrafen angivna villkoren är uppfyllt, då är det inte bara på webbsidor som det är förbjudet att behandla uppgifterna, utan även i e-post och i släktforskarens egen dator. Om man däremot kan peka på en regel i 10 § PuL som medger visst utbyte av uppgifterna släktforskare emellan, då förefaller det långsökt att uppgifterna inte lika gärna skulle kunna publice-

Fortsätter på nästa sida

ras. Vem som helst kan släktforska; det krävs inget tillstånd eller annan auktorisation från någon myndighet för att göra det.

Även om personuppgiftslagen

inte generellt förbjuder spridning av personuppgifter via Internet, så kan och bör varje släktforskare fråga sig huruvida en viss uppgift är lämplig att sprida.

Vägledning i denna fråga kan forskaren främst hämta från den

berörda personen själv eller från den som lämnat uppgiften. Vill man sedan veta vad lagen säger, så bör man i första hand läsa lagar som skrivits just för att reglera yttranden, såsom upphovsrättslagen och delar av brottsbalken. Personuppgiftslagen är ingen sådan lag, utan den har mest som en oförutsedd bieffekt av politisk kortsynthet kommit att reglera vissa yttranden, helt avhängigt deras tekniska beskaffenhet.

För att avgöra vad som kan publiceras bör dock den enskilde forskaren konsultera sitt eget samvete och sunda förnuft, och inte gräva ned sig för djupt i lagens alla paragrafer i jakten på goda råd. Den som anser sig sakna både samvete och förnuft kanske skall avhålla sig helt från släktforskning, och i stället ägna sig åt något mindre intelligenskrävande, till exempel juridik.

ANDERS ANDERSSON

Inte bara juridik styr DISBYT

Anders Andersson har noga granskat PuL. Han tar upp frågan om hur vi har hanterat DISBYT-basen i relation till PuL. Jag skall försöka kommentera hans synpunkter, vilket är ganska lätt, då vi har samsyn i de flesta frågor.

Vi är väl medvetna om att PuL endast omfattar nu levande personer, och om ett material inte består av levande personer är PuL inte tillämpligt. Vår ambition med DISBYT har redan från första början varit att inte ta med uppgifter om nu levande personer. Problemet har dock varit hur vi skall hantera uppgifter där vi inte vet hur läget är.

Av pragmatiska skäl satte vi en 90-årsgräns när DISBYT startade 1990. Vi fick ett godkännande av Datainspektionen av den gränsen då, men sedan dess har detaljeringsgraden av uppgifterna i DISBYT efter hand ökat, och lagstiftningen förändrats. Vi har diskuterat om vi skulle göra en anpassning med avseende på PuL.

I de ursprungliga kommentarerna till PuL talades det om att harmlösa uppgifter fick publiceras, men hur det skulle tolkas ur släktforskarperspektiv framgick aldrig.

I Datainspektionens skrivning

angående Anbytarforum betonades att nu levande personer i princip skulle vara tillfrågade och lämna sitt godkännande. Eftersom vi i DISBYT-utdragen inte kan se om nu levande personer lämnat sitt godkännande, tyckte vi i det perspektivet att det var rimligt att skärpa gränsen till 100 år.

Precis som Anders Andersson önskar har vi haft som ledstjärna att material skall hanteras på det sätt som gällde vid tidpunkten för inskickande. Det innebär att det fortfarande finns kvar ett fåtal material i basen som saknar familjelänkning.

Vi är också eniga om att DIS är ansvarigt för de medlemsuppgifter som publiceras på DISBYT-sidorna, samt att den enskilde släktforskaren är ansvarig för de inskickade uppgifterna. Om det är fel på medlemsuppgifterna anmäls det till DIS kansli, varefter rättningarna införs vid den månatliga uppdateringen av basen. Om det är fel på innehållet i databasen, får man kontakta DISBYT-deltagaren och be att hon eller han ändrar uppgifterna och sedan skickar in på nytt.

Det kan också vara så att vi har begått ett lagbrott, när vi i höstas gallrade bort alla personer mellan 90 år och 100 år gamla, och där uppgift om död saknades. De flesta av dessa var ju ändå avlidna och omfattades

inte av PuL, men måhända en tredjedel av dessa var i livet.

Här skulle vi ha haft tillstånd från DISBYT-deltagaren som i sin tur skulle ha haft tillstånd från personen i fråga för att göra manövern.

DISBYT-basen lever dock inte bara på att de juridiska reglerna följs till punkt och pricka, utan också att det vi gör känns etiskt riktigt. Vi försöker i det sammanhanget följa mittfåran av våra medlemmars önskemål. Om lagom detaljerade uppgifter kommer med i DISBYT, så är flest medlemmar beredda att delta.

Syftet med DISBYT är ju att skapa förutsättningar för ett utbyte av information och för att underlätta släktforskning. Vi har fått positiv respons från ganska många DISBYT-deltagare att vi ändrade åldersgränsen till 100 år, så vi känner att det var ett rimligt beslut.

Vi har vissa tankar om att låta DISBYT-deltagarna i högre utsträckning styra vilka uppgifter som visas. Det skulle ske genom att man kunde göra inställningar för sitt material i ett formulär på webben. Det kräver dock en viss grad av utvecklingsarbete.

OLOF CRONBERG

Utdrag ur personuppgiftslagen (1998:204) i dess lydelse från och med 2004-01-01

Utdraget gjort av Anders Andersson

Definitioner hämtade ur 3 §:

Behandling (av personuppgifter): Varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter, vare sig det sker på automatisk väg eller inte, t.ex. insamling, registrering, organiserande, lagring, bearbetning eller ändring, återvinning, inhämtande, användning, utlämnande genom överlämning, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring.

Personuppgifter: All slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet.

Personuppgiftsansvarig: Den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter.

Personuppgiftsbiträde: Den som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning.

Tredje land: En stat som inte ingår i Europeiska unionen eller är ansluten till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

6 § Denna lag gäller inte för sådan behandling av personuppgifter som en fysisk person utför som ett led i en verksamhet av rent privat natur.

10 § Personuppgifter får behandlas bara om den registrerade har lämnat sitt samtycke till behandlingen eller om behandlingen är nödvändig för att

- ett avtal med den registrerade skall kunna fullgöras eller åtgärder som den registrerade begärt skall kunna vidtas innan ett avtal träffas,
- den personuppgiftsansvarige skall kunna fullgöra en rättslig skyldighet,
- vitala intressen för den registrerade skall kunna skyddas,
- en arbetsuppgift av allmänt intresse skall kunna utföras,
- den personuppgiftsansvarige eller en tredje man till vilken personuppgifter lämnas ut skall kunna utföra en arbetsuppgift i samband med myndighetsutövning, eller
- ett ändamål som rör ett berättigat intresse hos den personuppgiftsansvarige eller hos en sådan tredje man till vilken personuppgifterna lämnas ut skall kunna tillgodoses, om detta intresse väger tyngre än den regist-

rerades intresse av skydd mot kränkning av den personliga integriteten.

12 § I de fall då behandling av personuppgifter bara är tillåten när den registrerade har lämnat sitt samtycke enligt 10, 15 eller 34 § har den registrerade rätt att när som helst återkalla ett lämnat samtycke. Ytterligare personuppgifter om den registrerade får därefter inte behandlas.

En registrerad har utöver vad som följer av första stycket och 11 § inte rätt att motsätta sig sådan behandling av personuppgifter som är tillåten enligt denna lag.

13 § Det är förbjudet att behandla personuppgifter som avslöjar

- ras eller etniskt ursprung,
- politiska åsikter,
- religiös eller filosofisk övertygelse, eller
- medlemskap i fackförening.

Det är också förbjudet att behandla sådana personuppgifter som rör hälsa eller sexualliv.

Uppgifter av den art som anges i första och andra styckena betecknas i denna lag som känsliga personuppgifter.

30 § Ett personuppgiftsbiträde och den eller de personer som arbetar under biträdets eller den personuppgiftsansvariges ledning får behandla personuppgifter bara i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige.

Det skall finnas ett skriftligt avtal om personuppgiftsbiträdets behandling av personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning. I det avtalet skall det särskilt föreskrivas att personuppgiftsbiträdet får behandla personuppgifterna bara i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige och att personuppgiftsbiträdet är skyldigt att vidta de åtgärder som avses i 31 § första stycket.

Om det i lag eller annan författning finns särskilda bestämmelser om behandlingen av personuppgifter i det allmänna verksamhet i frågor som avses i första stycket, skall dessa gälla i stället för vad som sägs i första stycket.

33 § Det är förbjudet att till tredje land föra över personuppgifter som är under behandling om landet inte har en adekvat nivå för skyddet av personupp-

gifterna. Förbudet gäller också överföring av personuppgifter för behandling i tredje land.

Frågan om en skyddsnivå är adekvat skall bedömas med hänsyn till samtliga omständigheter som har samband med överföringen. Särskild vikt skall läggas vid uppgifternas art, ändamålet med behandlingen, hur länge behandlingen skall pågå, ursprungslandet, det slutliga bestämmelselandet och de regler som finns för behandlingen i det tredje landet.

35 § Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från förbudet i 33 § för överföring av personuppgifter till vissa stater. Regeringen får också meddela föreskrifter om att överföring av personuppgifter till tredje land är tillåten, om överföringen regleras av ett avtal som ger tillräckliga garantier till skydd för de registrerades rättigheter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får vidare meddela föreskrifter om undantag från förbudet i 33 §, om det behövs med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse eller om det finns tillräckliga garantier till skydd för de registrerades rättigheter.

Regeringen får under de förutsättningar som nämns i andra stycket i enskilda fall besluta om undantag från förbudet i 33 §. Regeringen får överlåta åt tillsynsmyndigheten att fatta sådana beslut.

36 § Behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad omfattas av anmälningsskyldighet. Den personuppgiftsansvarige skall göra en skriftlig anmälan till tillsynsmyndigheten innan en sådan behandling eller en serie av sådana behandlingar med samma eller liknande ändamål genomförs.

Om den personuppgiftsansvarige utser ett personuppgiftsombud skall detta anmälas till tillsynsmyndigheten. Även ett entledigande av ett personuppgiftsombud skall anmälas till tillsynsmyndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från anmälningsskyldigheten enligt första stycket för sådana typer av behandlingar som sannolikt inte kommer att leda till otillbörligt intrång i den personliga integriteten.

Arkivcentrum Syd ger släktforskare nya möjligheter

Från mitten av juni finns Mikrofiche från landets alla församlingar på Arkivcentrum Syd (ACS) i Lund. Mikrofichen har tidigare varit i Kyrkhult. I Lund har man alltså möjlighet att forska i landets alla kyrkböcker. Se-

dan tidigare finns Skåne, Halland och Blekinge på ACS.

Adressen till Arkivcentrum Syd är Porfyrvägen 16, Lund.

ACS håller öppet 9–16 vardagar. Telefon 046-222 17 00.

Föreningen för datorhjälp i släktforskningen - DIS söker

Verksamhetsledare/webbredaktör till huvudkontoret i Gamla Linköping

Bland aktuella arbetsuppgifter märks

- ✓ koordinera föreningens olika projekt på styrelsens uppdrag
- ✓ vara webbredaktör för föreningens hemsida www.dis.se
- ✓ initiera och genomföra föreningens PR-aktiviteter
- ✓ hålla kontakt med DIS regionföreningar och funktionärer i hela landet
- ✓ förestå DIS del av Forskarstugan i Gamla Linköping

50–100 % tjänstgöringsgrad kan komma ifråga för rätt person

Önskvärda erfarenheter / kvalifikationer är bl a

- ✓ Erfarenhet av projektledning och / eller arbetsledning
- ✓ Datorvana, gärna med programmeringserfarenhet
- ✓ Erfarenhet av arbete med hemsidor såväl tekniskt som redaktionellt
- ✓ Erfarenhet från arkiv- och / eller föreningsverksamhet, gärna med anknytning till släkt- eller hembygdsforskning

DIS har 24 000 medlemmar över hela landet och är största medlemsförening i Sveriges Släktforskarförbund. Föreningen har tre anställda på kansliet i Gamla Linköping. DIS har sju regionföreningar i olika delar av landet, som bedriver regionala aktiviteter som kurser, medlemsmöten m m.



Sänd din ansökan före den 5 oktober till
Föreningen DIS,
Gamla Linköping, 582 46 Linköping

Närmare upplysningar lämnas av DIS ordförande
Sture Bjelkåker, 013-150902, 0705-916062,
ordf@dis.se

DISBYT

Nyheter i DISBYT

Tidigare visades bara född och död i DISBYT. För övriga notiser angavs bara årtal. Nu har vi förbättrat funktionen så att född delas upp i född resp döpt, och att död delas upp i död resp begravd. Vidare visas vigd och i förekommande fall levde-notiser.

Kolla gärna efter om dina egna uppgifter på DISBYT visas rätt. Om inte beror det på att det var länge sedan du skickade in, och du kan då skicka in ett nytt material för att dessa uppgifter skall redovisas.

Nytt material i SPÅR

SPÅR (Svenskt personregister genom århundradena) är ju vår motsvarighet till SPAR-registret. SPÅR-materialet läggs in i DISBYT. Sedan tidigare finns ju Släktdatas material med i SPÅR. Nu är det på gång att få med Indiko-materialet från Umeå Demografiska Databas.

I skrivande stund finns bara Tuna i Västernorrlands län med som test, men tanken är att alla material som är färdiglänkade skall komma med. I Tuna-materialet finns alla personer med som har bott i Tuna, således inte bara personer som är födda där. Förhoppningen är att man från DISBYT skall kunna länka direkt till nya Indiko, men det är för närvarande oklart om det går.

Boken i DISBYT

Jag har fått frågor om vad boken efter notiserna i DISBYT betyder. Det är en länk till DISPOS som presenteras på annat ställe i Diskulogen. Klickar man på boken får man upp DISPOS webbsida. Där finns information om församlingen, hänvisning till Genlines sidor, hänvisning till register och kartor. Tycker du att det saknas uppgifter kan du lägga till uppgifter själv.

OLOF CRONBERG

Telia Sonera, Tele 2, Telenor och Hi3G ska sänka de minutavgifter bolagen debiterar operatörer för telefonsamtal som avslutas i bolagens mobilnät. Den minutavgift Telia Sonera, Tele 2 och Telenor får tillämpa uppgår från den 1 juli 2006 till högst 64 öre, medan Hi3G får tillämpa en avgift på högst 77 öre.

Nytt program för både Mac och PC

Man kan som tidigare beställa Reunion 8 via Gensofts hemsida <http://reunion.gensoft.se/>. Här kan man också ladda hem en gratis demoverision och den svenska översättningsfilen. (För Reunion 8 till OS 8.5–9.2, Classic, finns ingen svensk översättning)

MACSPALTEN

Från Gensofts hemsida blir man hänvisad till Macdatas hemsida <http://www.macdata.se/?view=details&prodnr=R8> där beställningen av program-cd:n sker.

Där finns också uppgift om pris. 1 556 kr inkl moms. Frakt och exp.-kostnad tillkommer, enligt uppgift med ca 100 kr.

På program-cd:n finns versioner för de olika operativsystemen, OS-versionerna.

Vid installationen känner datorn automatiskt av vilken version som skall installeras. Man kan alltså installera Reunion 8 med samma skiva både på en maskin med OS 8.5–9.2 och på en maskin med OS X. På maskiner med Intelprocessor blir det möjligt med hjälp av "programmet" Rosetta.

Reunion

Vi har fått en del frågor från användare av Reunion 6 och 7 i äldre Macar, användare som nu köpt nyare maskiner med Intelprocessor. Forskningsmaterialet skall flyttas från de äldre operativsystemen, OS 6, 7, 8 eller 9. Flyttningen måste ske med hjälp av Gedcom-filer och t.ex. med ett USB-minne, eller med en 3,5" diskett. På en diskett ryms ca 4 000–5 000 personer.

Nytt släktforskningsprogram för både Mac och PC, Chronica

Det finns nu ett nytt svenskt program, som går att köra i Excel i både Mac och PC. Programmet heter Chronica och är framtaget och utvecklat av Rolf Boström i Uppsala.

Jag har följt utvecklingen sedan ca ett år tillbaka.

Det finns nu en "beta eller demoversion", att hämta hem för test, ut-

värdering och synpunkter – som Rolf Boström skriver i sitt senaste brev – jag citerar brevet i sin helhet.

"Hej Helge,

Det var ett tag sedan vi sist var i kontakt med varandra. Jag har nu under vintern jobbat vidare med mitt program Chronica. Det finns nu att hämta för vem som vill från hemsidan <http://web.telia.com/~u12900340>

Där finns också en utförlig bruksanvisning att ladda ner.

Nyheter i programmet, sedan Du såg det sist, är bl. a. att det nu hantear bilder, gör rapporter ordnade efter släktskap och med släktskapsrelation och generationsnummer angivna, samt eventuella bilder inkluderade, för varje personbeskrivning. En annan nyhet är att jag fört in en löpande logg som visar gjorda ändringar i personuppgifter, samt resultat av sökningar och efterfrågade släktskapsrelationer mellan personer.

På personuppgiftsblanketterna har jag också lagt in möjlighet till stavningskontroll av inskrivna uppgifter, samt ett schema visande (kända) föräldrar, makar och barn till aktuell person. Det finns nu också en möjlighet att klippa in texter från andra dokument bland Övrigt under personuppgifter.

Strukturen på programmet är nu också ändrad så att program och da-

tafiler har skiljts åt. Det gör det möjligt att ha separata datafiler som arbetar mot samma program, samt möjligt att uppdatera programmet och ha kvar tidigare datafiler.

Jag har också testat programmet i några olika miljöer (PC och Mac samt några olika versioner av Excel). Skillnaderna här var större än jag trodde, vilket ledde till en del arbete för att anpassa programmet så att det funkar i olika miljöer.

Naturligtvis kan det fortfarande finnas buggar i programmet, eller kombinationer av operativsystem och Excelversioner som ger problem.

Jag är givetvis intresserad av att få återkoppling från Dig och andra inom DIS. Det kanske är dags för en notis i Diskulogen. Du kanske vill skriva något i Din Mac-spalt och/eller kanske hellre på annan plats i tidningen eftersom programmet även vänder sig till PC-användare? Jag bidrar naturligtvis gärna själv med material om så önskas, men det kanske är bättre om någon oberoende person skriver en notis?

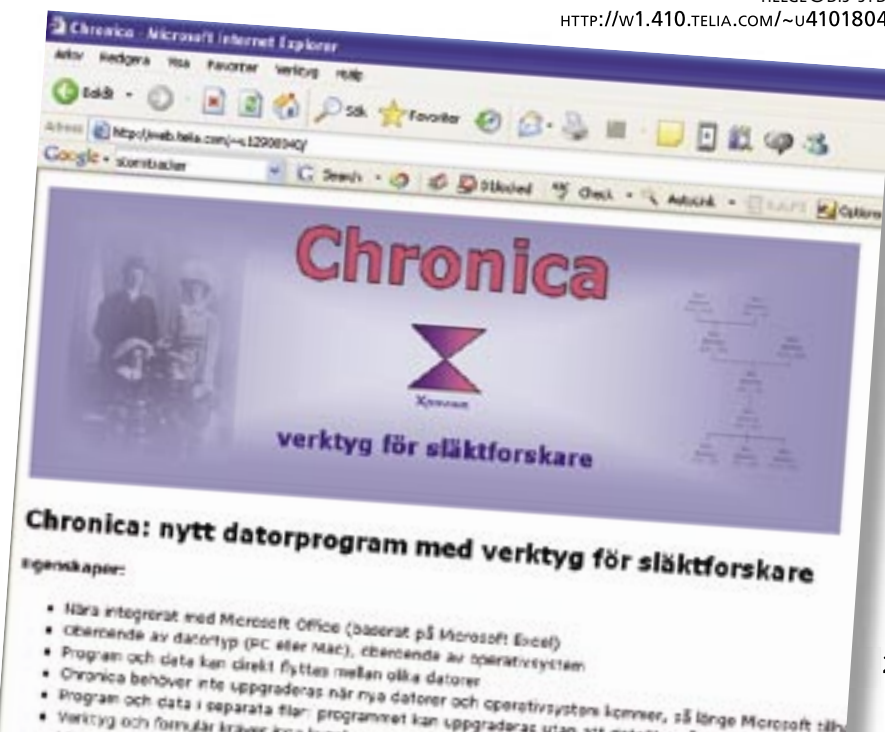
Med vänliga hälsningar
Rolf Boström
Uppsala
rolf.g.bostrom@telia.com

HELGE OLSSON

MAC- O REUNION-FADDER

HELGE@DIS-SYD.SE

[HTTP://W1.410.TELIA.COM/~u41018040/](http://w1.410.TELIA.COM/~u41018040/)



Det har gått två år sedan jag skrev den förra artikeln om säkerhetskopiering. I datavärlden händer det mycket på den här tiden. Köper man idag en ny dator saknas diskettstation för 3,5-tumsdisketter (A:) som hittills varit det vanligaste mediet att använda för säkerhetskopiering i Disgen. Samtidigt innebär detta nya möjligheter som kan göra det ännu lättare att skapa struktur och överblick av säkerhetskopior.

3 + 1 = 4 gäller fortfarande – för säkerhetskopiering

AV INGVAR KÄRRDAHL

Det är nu dags att gå igenom några små förändringar i Disgen som rör säkerhetskopieringen. Därefter blir det en genomgång av olika möjligheter att säkerhetskopiera samt avslutningsvis några tips på hur du strukturerar din säkerhetskopiering.

Disgen

I dialogrutan Säkerhetskopiering kan du välja att säkerhetskopiera till diskettenhet A eller B samt till Fritt vald enhet. Alternativet ”B” (som är hopplöst föråldrat) kommer att tas bort i nästa version av Disgen. Däremot kommer alternativet Diskettenhet A (3,5-tums diskett, 1,44 Mb) att finnas kvar under överskådlig framtid för att gamla säkerhetskopior på denna enhetstyp fortfarande ska kunna hanteras. Givetvis kan du också fortsätta att säkerhetskopiera till 3,5-tumsdisketten.

Det tredje alternativet Fritt vald enhet innebär att du själv kan placera säkerhetskopian på vilken enhet och var som helst i din dator eller i ditt nätverk om du nu har ett sådant. I sådana här sammanhang finns alltid ett förvalsalternativ. I Disgen 8.0x placeras säkerhetskopian i datamappen Dg8Data\D-Stand om du inte själv valt annan placering.

I Disgen 8.1x (installerade från skiva, ej uppdaterade versioner) finns förvalsalternativet att placera filen med säkerhetskopian i mappen Documents and Settings\All Users\Dokument. Se nedanstående stycken om förvalsal-

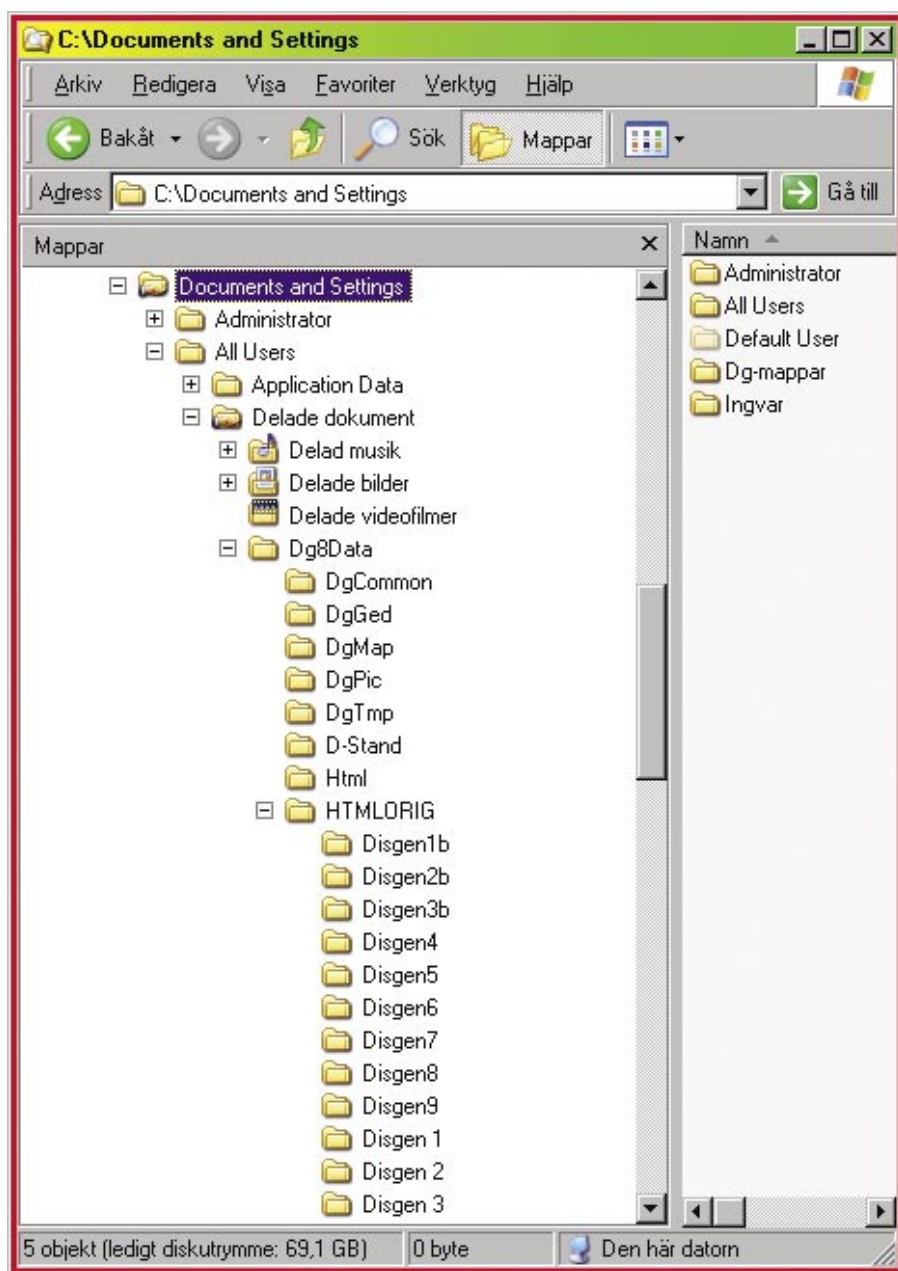


Bild 1

ternativen i version 8.0x och 8.1x. Bild 1.

3,5-tumsdisketten

3,5-tumsdisketten lider av ålderdomssvaghet men är ännu inte död. Om du har en ny dator utan diskettenhet och absolut vill fortsätta att använda dig av denna disketttyp så går det att köpa lösa diskettstationer med usb-anslutning.

Köper du en ny stationär dator så är det dags att plocka fram den lilla skruvmejseln och flytta den fasta diskettenheten från gamla datorn till den nya. Om den nya datorn är bärbar, eller du inte vill meka med den nya stationära, så är det den lösa diskettenheten som är enda möjligheten.

Fritt vald enhet

Förvalsalternativet i 8.0x och uppdaterade 8.1x

När du väljer "Fritt vald enhet" och följer Disgens förval så skapas filen som senare ska innehålla säkerhetskopieringen. Förvalet är att filen Dg8.zip placeras i mappen Dg8Data\D-Stand som ingår i säkerhetskopieringen. Bild 2.

Eftersom filen bearbetas under säkerhetskopiering så är det ju en självklarhet att den inte kan säkerhetskopieras sig själv vilket också resulterar i ett felmeddelande som du godkänner varefter säkerhetskopieringen fortsätter.

Bästa sättet att slippa den här olägenheten är att uppdatera Disgen till senaste version av 8.1 samt vidta följande åtgärder:

1. Starta Disgen
2. Gör en säkerhetskopiering innan du gör något mer
3. Stäng Disgen
4. Öppna Utforskaren och flytta datamappen Dg8Data från placeringen "C:\Dg8Data" till placeringen "C:

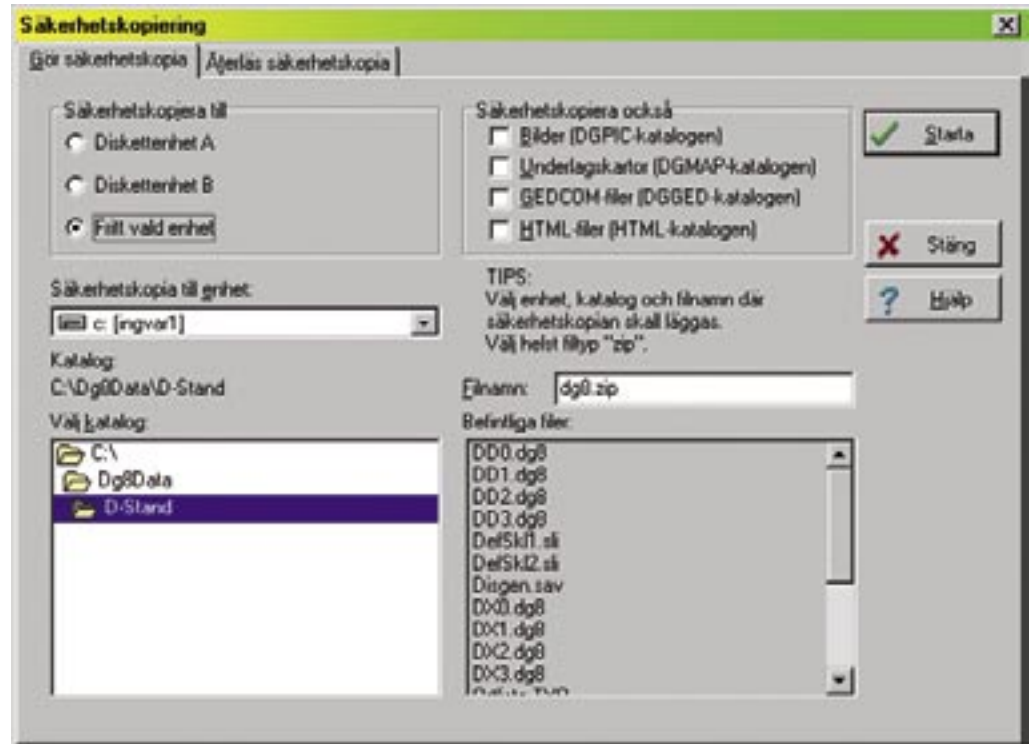


Bild 2

\\Documents and Settings\\All Users\\Delade dokument\\Dg8Data"

5. Starta Disgen och ange den nya placeringen av datamappen. Bild 3
6. Nu kan du prova och se att säkerhetskopieringen fungerar enligt förvalsalternativet i 8.1x som beskrivs i nedanstående stycke.

Förvalsalternativet i 8.1x

Förvalsalternativet placerar filen med säkerhetskopieringen i mappen Documents and Settings\\All Users\\Dokument. Bild 4.

Denna mapp ligger utanför Dg8Data vilket eliminerar problemet med att tidigare säkerhetskopiering som inte flyttats från D-Stand kom att ingå i nästa säkerhetskopiering samt att man också alltid fick ett felmeddelande om en fil som inte kunde säkerhetskopieras, vilket var mycket störande. Att använda detta förvalsalternativ är praktiskt och gör det lätt att hitta säkerhetskopieringen

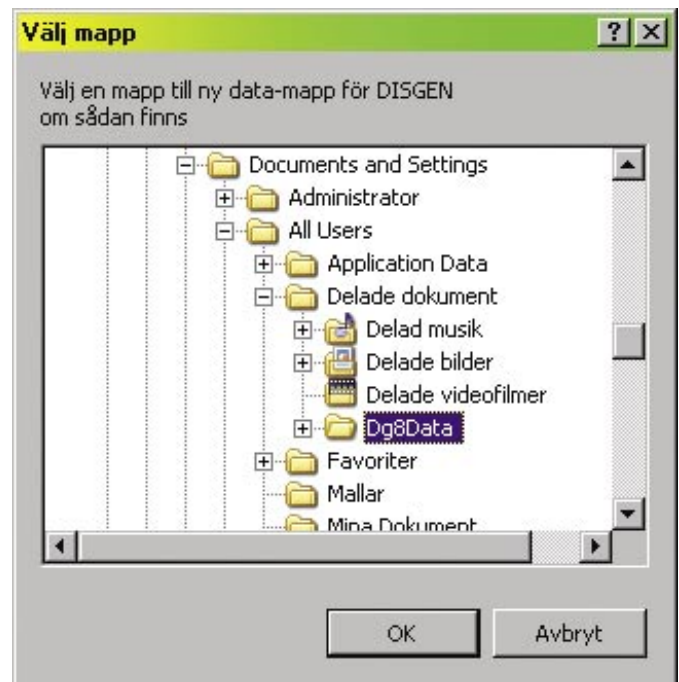


Bild 3

när du sedan ska bränna ner den på cd eller dvd.

Eget val av placering

Du kan placera filen med din säkerhetskopiering var som helst i din dator, ditt nätverk eller på en flyttbar enhet t.ex. ett usb-minne. Vad du ska undvika är att försöka göra en direktbränning till

cd eller dvd eftersom brännprogrammen i regel inte klarar detta.

En åtgärd som du bör göra till rutin, oavsett var du placerar filen med säkerhetskopieringen, är att ge den ett unikt namn. Detta kan du göra innan du startar säkerhetskopieringen eller direkt efter att filen skapats. Väl-

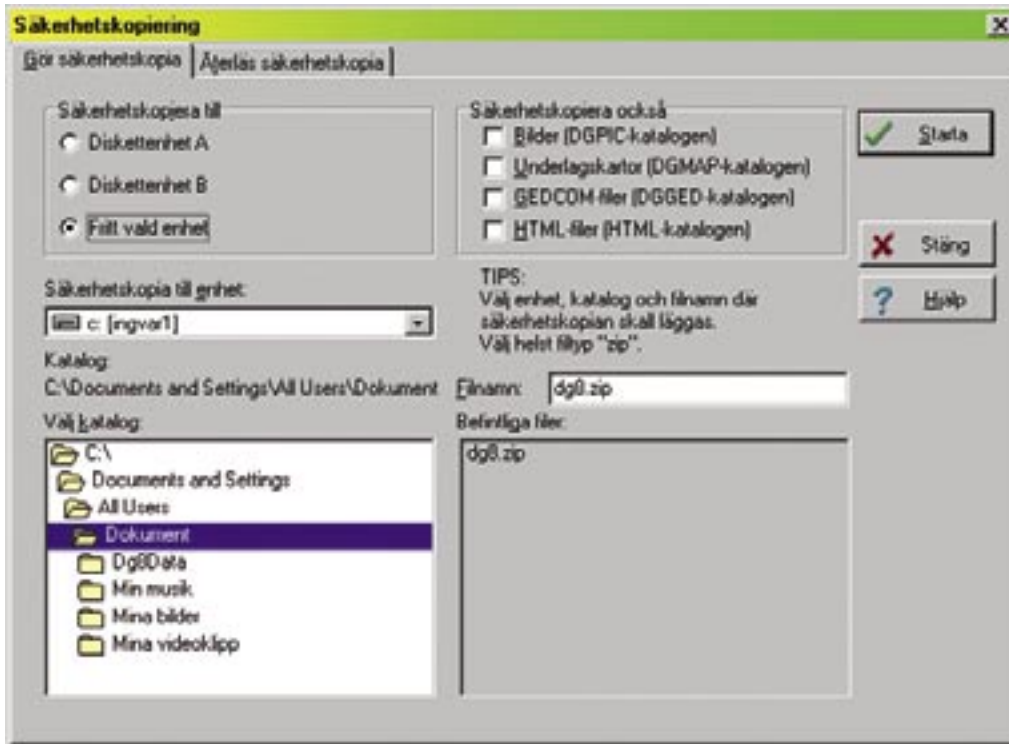


Bild 4

jer du att göra det med den färdiga filen innebär det att du först måste leta upp den i utforskaren. Enklast är att skapa det unika namnet före start av säkerhetskopieringen.

Det absolut mest praktiska unika namnet på säkerhetskopian är att ge den tillägget med dagens datum. Filnamnet kan då se ut så här: "dg8_ååmmdd.zip" eller "dg8_åå-mm-dd.zip".

Kontrollera dina säkerhetskopior

Säkerhetskopiorna som du sparat bör emellanåt kontrolleras. Har du tillgång till två datorer kan du göra detta genom att du återläser säkerhetskopian på den andra datorn vilket ger dig en snabb kontroll på att säkerhetsfilen fungerar. Det förutsätter att du installerat Disgen på båda datorerna.

Ett annat bra sätt är att skapa ytterligare en datamapp. Då byter du bara datamapp och återläser säkerhetskopian till denna vilket också ger en snabb

kontroll av säkerhetsfilen. Hur man skapar ytterligare datamappar och hur man skiftar mellan dessa framgår av en artikel i föregående nummer av Diskulogen i den här artikelserien.

Som fadder har jag varit i kontakt med förtvivlade användare som av olika skäl verkligen behövt använda sig av säkerhetskopian och först då upptäckt att det varit något fel på disketten vilket orsakat en helt oanvändbar säkerhetskopia.

Kopiera hela Dg8Data

Ett helt annat sätt att göra säkerhetskopior är att rutinmässigt bränna ner hela mappen Dg8Data till cd/dvd-skivor. Givetvis tar denna större plats på skivan men kan i många fall vara både enklare och säkrare samt vara lättare att kontrollera. För att med denna metod skapa en serie av säkerhetskopierade hela datamappar måste du tillfälligt namna om din datamapp före bränningen. Datamap-

parnas namn på cd/dvd-skivorna: "Dg8Data_ååmm-dd". Kom ihåg att även här gäller regeln 3+1=4 (se nedan).

Rålista

Om du för säkerhets skull även vill ha en papperskopia av alla de personuppgifter du skrivit in i Disgen kan du skriva ut en rålista, men det kan bli många sidor.

Rutiner och disciplin Organisera säkerhetskopiorna

Om du gör till rutin att välja "Fritt vald enhet" så samlas dina säkerhetsfiler genom förvalet i mappen "Dokument" och här får du en bra överblick på när du gjort säkerhetskopior. Ännu bättre är det om du skapar en särskild mapp som då endast kommer att innehålla dina säkerhetskopior. Här har du alltså säkerhetskopiorna överblickbara och lättåtkomliga på hårddisken.

3+1=4 Externt

Hårddisken kan krascha,

datorn kan bli stulen eller skadas av virus. Det finns många skäl att spara sina säkerhetskopior på externt medium. När nu 3,5-tumsdisketten pensionerats så har det också för alla blivit möjligt att bränna egna cd- eller dvd-skivor fyllda med säkerhetskopior men även dessa kan skadas. Mitt förslag är att ha tre skivor där du i rullande ordning bränner ner den senaste säkerhetsfilen. Du bör förvara dessa på olika ställen så att de inte kan förstöras eller försvinna samtidigt. En gång om året tar du skivan med den senaste säkerhetskopian och lägger i bankfacket eller motsvarande säkert ställe. Samtidigt tar du en ny skiva och lägger in i serien med de tre skivorna där hemma. När du bränner cd/dvd-skivorna bör du använda funktionen "multisession".

Multisession innebär att du inte stänger skivan för ytterligare bränningar. Du kan således använda skivan flera gånger till dess att den är fullskriven. Du har då också kvar alla gamla säkerhetskopior under förutsättning att du följer rådet att ge dem unika namn. Funktionen "Multisession" kan ha skiftande benämningar i olika brännprogram.

Underförstått har jag utgått från att du använder skivor av typen cd-r. Det går också att använd cd-rw men det ger inga ytterligare fördelar.

Att komma ihåg

- Säkerhetskopiera regelbundet, t.ex. en gång i månaden
- Använd alltid tre externa enheter i rullande schema för säkerhetskopiorna
- Använd ytterligare en extern enhet som byts mer

- sällan och är placerad i t.ex. bankfack
- Ange datum som unikt tilläggsnamn
- Kontrollera säkerhetskopian på ett säkert sätt

- Skaffa ett bra antivirusprogram med brandvägg som har automatisk uppdatering så snart du loggar in på Internet
- Uppdatera Disgen till senaste versionen

- Lär dig att behärska Utforskaren
- Följer du ovanstående åtta råd kan du aldrig förlora

ra mer inmatade uppgifter än det du hunnit göra efter senaste säkerhetskopian. Lycka till med säker säkerhetskopiering.

UPPDATERA – varför och hur?

AV INGVAR KÄRRDAHL

I den här artikeln ska jag försöka rätta ut ett antal frågetecken och förhoppningsvis också visa att det inte är så besvärligt som det ibland kan tyckas. Som du säkert inser så är det min åsikt att alla våra medlemmar och användare av Disgen alltid bör uppdatera till senaste versionen.

Varför uppdatera?

Det sker ständigt förändringar i datavärlden. Datorerna förändras och även datorernas operativsystem t.ex. Windows och Linux för pc-datorer eller Mac-OS för Mac-datorer. Disgen utvecklas endast för pc-datorer.

Alla kommersiella användarprogram kommer ständigt med nya versioner som innehåller den senaste utvecklingen och för dessa program finns i regel också rättelser för att justera fel som upptäcks först när ett program kommer till praktisk användning.

Disgen, som är ett användarprogram, har idag mer än 15 000 användare. Det finns buggar och små-

fel i Disgen som upptäcks av våra användare och som skickas till någon fadder för felregistrering. Dessutom är det många användare som kommer med förslag på förbättringar av programmet och även en del förslag på nya funktioner.

Disgens Produktråd, utvecklare och testare arbetar ständigt med att rätta fel, men framför allt med att hela tiden genom ständiga förbättringar utveckla Disgen. Ambitionen är att Disgen ska vara ett modernt släktforskarprogram som kommer med nya funktioner och följer med utvecklingen i datavärlden. Disgen är tämligen unikt i detta avseende genom att varje användare och medlem i DIS kan komma med förbättringsförslag som via faddrar förs vidare in i utvecklingsprocessen.

Resultatet av allt detta arbete ser du som användare i form av programuppdateringar. Disgens senaste version är nu 8.1b som blev tillgänglig samtidigt med sommarsolståndet den 21 juni 2006. Det är min förhoppning att du följer med i utvecklingen och håller ditt

Att uppdatera sitt program till senaste version är ett sätt att följa med i utvecklingen. Ibland kan detta kännas onödigt eftersom man kanske är helt nöjd med den versionen som man för närvarande sitter och jobbar med. Det kan även vara så att man tycker det är besvärligt att göra uppdateringar av sitt program. Det kan också finnas en rädsla för att förstöra det som man ibland med stor möda matat in i programmet.

programexemplar uppdaterat till senaste versionen och därmed utnyttjar dig av senaste nytt i Disgen.

När ett program utvecklas innebär det även att vi som användare måste lära om för att utnyttja nya eller förändrade funktioner. Det kan röra sig om enkla men invanda beteendemönster där man t. ex. vant sig vid en viss tangentbordskombination och denna inte längre ger den förväntade effekten.

Stöter du på ett problem eller har du ett förbättringsförslag bör du alltid ha uppdaterat till senaste versionen innan du kontaktar en fadder. Ditt problem kan redan vara löst och ditt förbättringsförslag kan eventuellt redan vara genomfört i en senare version än den du använder.

Hur uppdatera?

Meddelande om ny version

I Diskulogen finns det alltid information när det kommer en uppdatering av Disgen. Ibland finns också någon artikel som berättar om nyheterna i uppdateringen. Genom att gå in på DIS hemsida (www.dis.se)

kan du också få reda på när det finns nya uppdateringar att ladda hem. Även DIS regionföreningar brukar informera sina medlemmar om detta.

Var finns uppdateringen?

På DIS hemsida väljer du Disgen och sedan klickar du dig vidare till Uppdateringar (som du för närvarande hittar i vänsterkanten under rubriken "Om du har DG8"). Här finns en steg för steg-lista som visar hur du gör för att ladda hem uppdateringsfilen till din egen dator. Ibland måste du också vidta några ytterligare åtgärder i din egen dator för att Disgen ska fungera utan problem. Det är därför viktigt att du följer instruktionerna. Bild 1 visar sidan där du hämtar uppdateringsfilen till 8.1b.

För dig som fortfarande använder någon av 8.0-versionerna finns särskilda anvisningar för uppdatering till versionsnivå 8.1. Var mycket noga med att följa informationen om html-mappen. Bild 2.

Trots att jag nu propagerat för att du noggrant ska läsa och följa instruktioner-

na så tycker jag att du inte i alla avseenden ska bry dig om punkt 7 på Gör-så-här-listan. Där står att du kan ta bort uppdateringsfilen och det är riktigt, men inte särskilt praktiskt.

Jag tycker att du bör spara de för dig aktuella uppdateringsfilerna. Du kan nämligen hamna i den situationen att du behöver göra en ominstallation av Disgen och då har du ju din originalsiva som du måste använda. Har du då sparat de aktuella uppdateringsfilerna så har du ju dessa lätt tillgängliga i din dator.

Är din originalsiva någon av 8.0-versionerna så bör du spara uppdateringsfilerna till 8.1 och 8.1b. När nu version 8.1b har kommit så kan du radera uppdateringsfilen till 8.1a om du tidigare sparat den. Du har då kvar filen för steget från 8.0-nivån till 8.1-nivån och sedan sparar du i det här fallet uppdateringen till 8.1b som är den senaste på den här nivån.

Installera uppdateringen

I punkt 6 står att du ska följa installationsanvisningarna. Det är viktigt att du läser all information och inte bara slentrianmässigt klickar på Nästa. Vid uppdateringen till 8.1b får du en fråga om du vill skriva över språkfilerna. Bild 3. Du får också rekommendationen att göra detta och den rekommendationen ska du givetvis följa. Om du tillhör de få användare som har gjort någon egen redige-



Bild 1

ring av språkfilerna så bör du spara dessa egna språkfiler någonstans utanför Disgen, så att du vid behov kan återgå till dessa egna språkfiler. När du sparat dina egna språkfiler så bör även du följa rekommendationen att låta installationsprogrammet skriva över språkfilerna. Anledningen till denna starka rekommendation att skriva över språkfilerna är att mycket stora förändringar gjorts i språkfilerna.

Motsvarande uppmaningar kan förekomma även i andra sammanhang. Det har t.ex. förekommit i samband med html-mallar. Rekommendationen är normalt att du ska låta installationsprogrammet

skriva över de aktuella filerna.

Du får även en fråga om du vill spara de ersatta filerna så att du kan återgå till den föregående versionen av Disgen. Bild 4.

Om du gör avsteg från rekommendationer och förval under filhämtning och installation så notera detta.

Vad händer med mitt material?

Du kan vara alldeles lugn. När du uppdaterar Disgen påverkas inte de uppgifter som du själv matat in i Disgen. Trots detta är det min absoluta rekommendation att du alltid före en uppdatering bör göra en säkerhetskopiering av ditt material.

Läs gärna artikeln i det här numret av Diskulogen om säkerhetskopiering.

Nya html-mallar

I version 8.1b finns sex helt nya html-mallar, kallade Disgen 4–9. Dessutom har de tre gamla html-mallarna, nr 1–3, ändrats så att de kan användas fullt ut med andra språk. De nya versionerna av mallarna Disgen 1–3 har fått nya namn och heter Disgen 1b–3b.

Efter uppdateringen finns de gamla mallarna 1–3 kvar i programmappen och om du vid något tillfälle tidigare gjort en html-export så finns dessa även i din datamapp. För att undvika användning av de gamla mallarna så bör du radera

Version	Datum	Installationsfil	Storlek	Info
8.1	2005-03-11	8.1-uppdatering	2240 kbyte	Nyheter & Kända fel och brister: Se Hjälp-funktion i 8.1. Rättningar: Se filen "Läs mig" på startdialogen i 8.1. OBS! Innan du uppdaterar till version 8.1 måste du kontrollera om du i din datamapp: "Dg8Data" har en mapp som heter: "html" (OBS utan citationstecken). Om denna mapp saknas så ska du skapa en ny mapp under Dg8Data och ge den namnet: "html" (OBS utan citationstecken).

Bild 2

dessa både i datamappen och i programmappen.

Du som gjort egna ändringar i de gamla html-mallarna kan fortsätta att använda dessa men observera att de saknar det nya språkstödet. Troligen har du satt egna namn på de mallar du ändrat men även om du inte gjort det så blir de inte överskrivna från mallarna 1–3 i samband med första användning av html-export i 8.1b. Även för dig är det lämpligt att radera mallarna 1–3 i datamappen.

De nya html-mallarna, 1b–3b och 4–9, är uppdaterade för nya språkfunktioner. Disgen är i övrigt inte uppdaterat så att det utnyttjar alla nya språkfunktioner ännu. Bland annat att skilja på maskulint och feminint är ännu inte genomfört fullt ut i programmet.

Läs om uppdateringen

I Disgens första dialogruta, Välkommen till Disgen, finns tre flikar: Allmänt, Nyheter och Läs mig. Välj fliken Nyheter och klicka sedan på Nyheter så kan du läsa om det som är nytt i versionen som du just installerat. Välj sedan fliken Läs mig och klicka på knappen Visa. Här läser du mer om nyheter och rättade fel. Utnyttja dessa möjligheter att snabbt få fullständig information om din nya Disgenversion.

Problem vid uppdateringen

Problem uppstår ibland i samband med uppdateringar eller när man behöver göra installationer och uppdateringar vid byte av dator. Får du problem så är du välkommen att kontakta någon fadder för att få hjälp. Innan du ringer eller mejlar bör du kontrollera att du verkligen följt alla anvisningar på DIS hemsida

och i installationens dialogrutor. I de allra flesta fall är det handhavandefel som orsakar problem vid installationer och uppdateringar.

Om du av någon anledning gjort några egna val eller avsteg från angivna förval i installationens dialogrutor bör du notera detta och tala om det för den fadder som du tar kontakt med eftersom de egna valen kan vara orsaken till dina problem.

När du kontaktar en fadder så bör du sitta vid datorn och ha den påslagen. Du behöver också ha Disgens originalskiva tillgänglig. Dessutom behöver du ha för dig aktuella

uppdateringsfiler sparade på din hårddisk där du lätt kan hitta dem. Får du någon form av felmeddelande så är det mycket bra om du gör en skärmdump (Prt Scr = Print Screen) på detta. Skärmdumpen kan du förslagsvis lägga i ett Word-dokument som du bifogar i ett mejl till faddern.

När du uppdaterat har du troligen också fått två Disgenikoner på skrivbordet. Bry dig inte om detta eftersom den äldre ikonen försvinner när du nästa gång startar datorn.

Lycka till med dina uppdateringar.

Skärmdump = Prt Scr = Print Screen

Prt Scr finns som tangent på tangentbordet. Genom att trycka på tangenten en gång så erhålls en bild av skärmbilden. Detta är en urklippsbild som kan öppnas i ett bildbehandlingsprogram eller klistras in som bild i t.ex. Word eller PowerPoint. Använd funktionen Klistra in.

Prt Scr + Alt ger en motsvarande bild av aktivt fönster på skärmbilden.

Utforskaren kan öppnas på flera sätt. Det absolut enklaste är att på tangentbordet hålla ner Windowstangenten Start och därefter trycka på E.

DIS hemsida: www.dis.se

Disgenversion. När du öppnat Disgen så anges versionen längst upp i vänstra hörnet på bildskärmen.

Uppgradering från Disgen ver 7 och äldre kan beställas från DIS expedition.

Programmappen heter: Disgen8

Datamappen heter: Dg8Data

Aktuell datamapp, den du arbetar mot, visas med sökväg och namn på Disgens statusrad längst ner till höger.

Multisessionbränning av cd/dvd innebär att du inte stänger skivan för ytterligare bränningar. Skivan kan alltså fyllas på med mer material till dess att den är full.

Lästips:

Direkthjälpen i Disgen Handledningen till Disgen



Bild 3



Bild 4



Abonnemang och cd-skivor

I stugan kan du forska i mer än hundra CD-skivor. Du kan också forska med hjälp av ett antal abonnemang på Internet som t.ex. folkräkningar i USA och Sverige, Genlines skannade kyrkböcker i Sverige och lokala databaser för Östergötland och Linköping.

Besöksadress

Gamla Linköping, Hovslagaregatan 3 (bakom Wärdshuset)

Öppettider

Måndag–fredag kl 9–12, 13–16. Under sommaren och några veckoslut dessutom lördag–söndag kl 12–16. Under vinterhalvåret dessutom tisdagkvällar kl 18–20 i ÖGF:s regi. Öppet hus i DIS regi varje helgfri torsdag kl 18–20 februari till maj samt september till november.

För detaljer om öppettider m m ring DIS exp 013-14 90 43 för kontroll. För detaljer om stugaktiviteter m m, se hemsidan www.dis.se eller ring Björn Johansson 013-15 88 31.

Databasen Emigranten Populär 2006 (DISCD#181) Utgiven 2006

Så äntligen har den nya versionen av CD Emigranten 2001 utkommit, nu under namnet Databasen Emigranten Populär. Den nya och tredje versionen av emigrantskivan har förändrats enligt följande i förhållande till de tidigare versionerna:

- Två skivor har blivit en
- Priset 1 250:- har blivit 350:-
- Gemensam sökfunktion för samtliga databaser har installerats
- Vissa skrivfel har rättats
- Vissa databaser har kompletterats från 1930 till 1950

10 fördelar med ett medlemskap i föreningen DIS

DIS är en ideell förening. För en årsavgift på endast 120 kr får du många fördelar.

Medlemskap och beställningar

Ansökan om medlemskap och beställning av släktforskarprogrammet Disgen m.m. kan göras på två sätt. Det enklaste är att du gör din beställning på vår hemsida www.dis.se under rubriken "Medlemskap". Du kan också ringa DIS kansli på telefon 013-14 90 43.

Funderar du på att skaffa ett släktforskarprogram så kan du ladda ner en demoversion av Disgen på vår hemsida. Där finner du också en kortare presentation av programmet.

Välkommen!

- 1 En kod till vår databas DIS-BYT med 10 miljoner poster**
 - ✓ där du kan se om någon annan medlem forska på din släkt
 - ✓ jämföra dina släktfakta
 - ✓ bidra med eget material från ditt släktforskarprogram
 - ✓ kanske finna nya släktingar
- 2 Möjlighet att köpa släktforskarprogrammet Disgen**
 - ✓ som är Sveriges mest spridda program
 - ✓ som utvecklas efter medlemmarnas önskemål
 - ✓ där du får gratis support (hjälp) av erfarna släktforskare
- 3 Tidningen Diskulogen fyra gånger per år**
 - ✓ med det senaste inom området datorhjälp och släktforskning
- 4 Möjlighet att gå med i DIS regionföreningar**
 - ✓ där du kan få nya släktforskar-kontakter, utbildning m.m.
- 5 Aktuell information på DIS hemsida**
 - ✓ om DIS-aktiviteter, cd-skivor, släktforskningslänkar och andra nyheter
- 6 Tillgång till diskussionsplatsen DIS Forum**
 - ✓ där du kan tipsa, fråga och diskutera med andra medlemmar
- 7 Möjlighet att deponera din forskning i DIS Arkiv**
- 8 Tillträde till forskarstugan i Linköping**
 - ✓ där du kan testa cd-skivor, abonnemang och läsa släktforskartidningar
- 9 Möjlighet att söka i norska databasen DIS-treff**
- 10 Rabatt på cd-skivor och böcker**
 - ✓ som säljs av Sveriges Släktforskarförbund

... samt många nya släktforskarvänner!

- Ny databas över Emigrant-agenten Bröderna Larssons korrespondens 1879–1911 (63 000 brevskrivare) har intagits med uppgift om namn, bostadsort, destinationsort, brevinnehåll. Originalbrev finns på Landsarkivet i Göteborg, varifrån kopia av breven kan beställas efter arkivsignum; skanning av breven pågår och utkommer inom ett par år på särskild cd eller dvd
- Särskilda mer genomarbetade databaser Emibas för Göteborg och Värmland har nu fått plats på skivan. Dessa omfattar till viss del utvandrarens föräldrar och anteckningar om honom.
- Vissa statistikmöjligheter i form av frekvenstabeller och diagram samt emigrantfilmerna och bildbandet om emigrationen har uteslutits (version 1–2 som omfattar dessa moment finns hos institutioner m fl och kan nyttjas där)
- Kortfattad manual finns på skivan
- Engelsk och Mac-versioner finns inte

Emigranten Populär omfattar sammanlagt 1.5 milj personer som utvandrat från hela Sverige från början av 1800-talet – 1950 till i första hand Amerika men också till Sydafrika, Australien, Nya Zeeland, Argentina, Ryssland, Norden mm.

Emigranten Populär kan beställas genom Riksföreningen Sverigekontakt, Box 53066, 400 14 GÖTEBORG, Tel 031-206563, E-post per@clemensson.net, mot faktura.

Mer information om ovanstående CD-skiva och ett hundratal andra finner du på DIS hemsida www.dis.se. Där finns också information om Forskarstugan, program och mycket annat.

Boka tid på 013-14 90 43

Lägg ner Forskarstugan!

DIS Forskarstuga i Linköping är en inrättning som har överlevt sig själv och snarast borde läggas ner. Nu i IT-åldern är det inte rimligt att medlemmar som inte bor i Linköping ska behöva resa 10-tals eller 100-tals mil för att ta del av datoriserad information. Och tidsåtgången för att flytta sig fysiskt till Linköping för att sätta sig framför en datorskärm och läsa innehållet i olika dokument kan inte försvaras när man lika gärna och mycket snabbare kan läsa materialet i hemmet.

Med dagens drivmedelskostnader är det dessutom förknippat med en stor utgift för många medlemmar att bil-ledes ta sig till Forskarstugan. Även ur rättvisesynpunkt är det därför oförsvarbart att majoriteten av medlemmar ska tvingas till denna kostnad för att ta del av föreningens material, material som man genom medlemsavgiften har bidragit till att anskaffa.

Det är inte heller försvarbart ur miljösynpunkt. Säkerligen är det endast en försvinnande liten del av medlemmarna som inte har tillgång till Internet. Föreningen heter ju för övrigt Datorhjälp i Släktforskningen, så medlemmarna får förutsättas vara utrustade med datorer. Och har man en dator är steget inte långt till skaffa Internet via vanligt modem eller bredband.

Jag har tidigare frågat föreningsordföranden om man inte kan göra innehållet i de CD-skivor som finns i forskarstugan tillgängligt på nätet t ex genom ett inloggningsförfarande. Svaret jag har fått är att upphovsmännen till CD-skivorna t ex Sveriges Dödbok inte tillåter att materialet görs tillgängligt på Internet.

Detta är ett svepskäl som jag inte kan acceptera. Självklart måste det vara möjligt för en stor förening som DIS att köpa in sig i de projekt som drivs för att ta fram material som är av intresse för alla medlemmar och då ställa kravet på fri dispositionsrätt till produkterna. Principiellt är det ju ingen skillnad mellan att läsa innehållet på en CD på en dator i Linköping och på en dator hemma. Det borde

även vara möjligt att köpa sig den rätten även när det gäller befintligt material. Medel för dessa insatser borde ju kunna frigöras om man säljer forskarstugan och ersätter den med ett enkelt kansli med erforderlig teknisk utrustning för att göra materialet tillgängligt via DIS hemsida.

Om det skulle vara nödvändigt tror jag också att medlemmarna skulle acceptera en höjning av medlemsavgiften för att få tillgång till material på nätet. Ett fåtal tiotus extra är ju en spottstyver för de allra flesta jämfört med kostnaden bara för en enda resa till Linköping.

Slutsatsen blir alltså: Stäng Forskarstugan, utnyttja modern teknik, skapa rättvisa mellan medlemmarna!

TORNGY BACK
MEDLEM 1685

Kommentar till Lägg ner Forskarstugan!

Det är en viktig fråga du lyfter, som vi snuddat vid i framtidsgruppen. Kanske inte så mycket att lägga ner Forskarstugan, för det är ändå ett fönster mot omvärlden och som också fyller en intressant funktion i Gamla Linköping, där gammalt möter nytt.

Däremot finns det skäl att undersöka vilka förmåner som våra medlemmar skulle kunna få på hemmaplan. Godfrey-biblioteket i USA är ett sådant exempel, som har en spännande lösning.

De har dock haft oturen att två av de bästa tjänsterna väl var för bra, så att företagen bakom tjänsterna drog tillbaka dessa. Framtidsgruppen har som ambition att göra en fördjupad undersökning om vilka möjligheter det finns till medlemsförmåner via Internet.

OLOF CRONBERG

Använd gärna insändarsidan för att diskutera något angeläget ämne. Men skriv så kortfattat och koncentrerat du kan. Diskulogen förbehåller sig rätten att koncentrera insändare.

AUGUSTI

14 DIS-Öst Arkiven i Stock-
-17 holm, bl.a. Arninge. Öppet
hus.

SEPTEMBER

DIS-Småland ordnar under hösten kurser om Disgen. Platser Kalmar, Jönköping, Vimmerby och Växjö. Kompletterande information kommer senare.

DIS Syd Träffar kommer att anordnas i Höganäs, Kristianstad och Ronneby. Se DIS Syds hemsida för information.

- 6 DIS-Öst Problemlösarkväll i Ostkupan-Anrep. Kl 18.30
- 9 DIS-Småland i samarbete med Jönköpingsbygdens Genealogiska Förening. Tematräff om kartfunktionen i Disgen.
- 13 DIS-Öst Att läsa gammal stil i Ostkupan-Anrep. Kl 18.30
- 14 DIS-Öst Forskarkväll i Arninge. Kl 16.00–19.30
- 20 DIS-Öst Introduktion till DIS-Öst med info för nya medlemmar och problemlösarkväll i Ostkupan-Anrep. Kl 18.30
- 27 DIS-Öst Grundläggande tips om Disgen i Ostkupan-Anrep. Kl 18.30
- 30 DIS Syd Mac och PC-träff
Tema: Så gör man sin egen släktbok. Plats Vuxenskolan, Trelleborg.

OKTOBER

- 7 DIS Syd Disgen-träff Kl 13.00–16.30 Tema: Grundläggande inmatning. Plats Vuxenskolan, Eslöv.
- 7–8 DIS styrelsemöte
- 21 DIS-Småland i samarbete med släktforskarföreningen Ane Värnamo. Plats Värnamo. Rune Elofsson berättar om släktboksfunktionen i Disgen.

OKTOBER

- 28 DIS Syd Disgen-träff Kl 13.00–16.30 Tema: Inställningar. Plats Vuxenskolan, Eslöv.
- 28 DIS-Småland håller genomgång i bildhantering/bildbehandling i Disgen. Plats Tranås.

NOVEMBER

- 11 DIS-Småland deltar i Arkivens dag i samarbete med lokala släktforskarföreningar.

NOVEMBER

- 25 DIS Syd Disgen-träff Kl 13.00–16.30 Tema: Utskrifter. Plats Vuxenskolan, Eslöv.

Öppet Hus i Forskarstugan i Linköping på torsdagskvällarna har blivit en uppskattad medlemsservice och kommer att permanentas.

Det blir varje helgfri torsdag kl 18 till 20 under månaderna februari t.o.m. maj samt september t.o.m. november. Ofta är Öppet Hus kombinerat med föredrag.

Valberedningen efterlyser förslag

Valberedningen har startat sitt arbete. Man kan tycka att det är gott om tid till årsmötet i mars, men den här gången är det besvärligare än tidigare. Främst beroende på att Sture Bjelk-åker vill lämna ordförandeskapet efter 26 år i styrelsen varav 19 år som ordförande.

På årsmötet skall vi välja: Ordförande och vice ordförande, båda på ett

år, fem styrelseledamöter på två år, två revisorer och två revisorssuppleanter, alla på ett år samt två ombud vid släktforskarstämman i Halmstad.

Valberedningen tar tacksamt emot förslag både på ny- som omval. Använd gärna talongen nedan.

CARL-OLOF SAHLIN

Förslag på personer till DIS styrelse

Jag föreslår följande person som kandidat till DIS styrelse

Namn:

Adress:

Telefon:

Medlemsnr:

Han/hon skulle vara en tillgång för DIS styrelse tack vare:

☐ Är tillfrågad och kanske intresserad

☐ Är inte tillfrågad

Insänt av

Namn:

Adress:

Telefon:

Medlemsnr:

Förslaget sänds till

DIS valberedning,
c/o Carl-Olof Sahlin, Högomsvägen 38, 183 50 Täby

Dessa medlemmars bortgång har kommit till vår kännedom sedan förra numret av Diskulogen.

30	Erik Thorell, Stockholm
1306	Bengt Stridfeldt, Färila
2118	Claes Högström, Borås
4130	Lennart Öijen, Karlstad
4183	Kurt Modig, Värmdö
4222	Tage Pettersson, Linköping
4372	Sone Abrahamsson, Fjälkinge
4679	Sven Åkerö, Västervik
5694	Sven Lalander, Lidingö
6403	Sven Lindgren, Ödåkra
6909	Rolf Danhage, Göteborg
7650	Lars Öbrink, Uppsala
8061	Hans Håkansson, Konga
8331	Ingemar Söderström, Farsta
8492	Börje Svanberg, Eksjö
8965	Sven Berglund, Uppsala
9568	Lennart Johansson, Timmersdala
10942	Per-Erik Bergendahl, Göteborg
12180	Åke Jönsson, Villands Vånga
12245	Ronny Åberg, Njurunda
12341	Kerstin Kindbro, Linköping
12994	Gert Anzelius, Klågerup
13124	Kenneth Mårtensson, Vilhelmina
13289	Curt Byman, Gävle
13497	Claes Stillbäck, Vara
13970	Karl Henrik Eriksson, Göteborg
15028	Nils Bouveng, Vetlanda
16216	Rolf Pettersson, Enköping
16982	Hans Nordström, Överhörnäs
18152	Kari Heimonen, Trollhättan
20660	Rolf Clarkson, Helsingborg
20832	Göran Engström, Bålsta
21497	John Bergvall, USA
26112	Lars Algotsson, Johanneshov
26178	Bo-Evert Rutström, Råneå
29276	Vivy Wägre Freeman, Australien
33083	Karl-Erik Jonsson, Göteborg

Vi ber våra medlemmar att noga kontrollera och eventuellt justera referenser så att inte anhöriga till de bortgångna besvärar i onödan!

Beställningar för medlemmar

Medlemmar kan beställa från DIS på två sätt. Det enklaste är att du gör din beställning på vår hemsida www.dis.se under "Beställ". Alternativet är att ringa DIS kansli på telefon 013-14 90 43.

Kom ihåg att alltid ange medlemsnummer vid kontakt med kansliet!

DISGEN

DISGEN 8 600 kr

Uppgradering från tidigare versioner 250 kr

För den som vill köpa en uppgradering krävs oavbrutet medlemskap sedan förra köpet av DISGEN.

DIS-pin

DIS-pin i emalj och gulmetall 25 kr

Äldre nr av Diskulogen

I mån av tillgång 20 kr/nr

Böcker

Sorsele – samesläkter, del 1 av Thea Hälleberg 340 kr
Sorsele – samesläkter, del 2 av Thea Hälleberg 340 kr
Sorsele – samesläkter, del 3 av Thea Hälleberg 340 kr

Register till Vigsellängder

Format:
A4 häftad, vissa endast på mikrokort

Församling	Tidsperiod	Pris
------------	------------	------

Bohuslän

Backa	1826–1861	95 kr
Säve	1826–1860	95 kr

Gotland

Öja	1745–1860	95 kr
-----	-----------	-------

Gästrikland

Österfärnebo (3 mikrokort)	1688–1862	65 kr
----------------------------	-----------	-------

Halland

Årstad	1714–1860	95 kr
--------	-----------	-------

Småland

Granhult	1696–1850	95 kr
Lidhult	1823–1860	95 kr

Marbäck	1643–1860	145 kr
Öjaby	1693–1860	70 kr

Södermanland

Grödinge	1798–1861	120 kr
----------	-----------	--------

Värmland

Långserud (3 mikrokort)	1693–1860	65 kr
Rudskoga	1689–1869	170 kr
Södra Råda	1685–1860	120 kr
Visnum-Kil	1706–1860	170 kr

Västergötland

Angered	1753–1773	
	1845–1865	95 kr
Hyringa	1718–1830	95 kr
Levene past. (4 mikrokort)	(Levene, Long, Slädene, Sparlösa)	
	1688–1860	80 kr
Längnum	1721–1840	95 kr
Malma	1708–1831	95 kr

Östergötland

Lillkyrka	1667–1860	70 kr
-----------	-----------	-------

Betalning

Betala alltid i förskott till DIS plusgirokonto 1 40 33-5 eller bankgiro 5009-6742. Porto ingår i priserna.

Vid brådskande beställning kan dock betalning ske mot postförskottstillägg. Ring i så fall till DIS kansli!

Sedan sist har faddern Stig Rahm i Uddevalla lämnat sina fadderuppdrag. Vi tackar honom för hans insatser.

Disgen/PC

Björn Hellström, 124 54 Bandhagen, tel 08-361236 dag+kv, bjorn.hellstrom@bhi.se

Rolf Ahlinder, 136 40 Haninge, tel 08-7771996, rolf.dis@slb.nu

Stig Geber, 147 63 Uttran, tel 08-53030734 kv, stig.geber@telia.com

Hans Peter Larsson, 149 43 Nynäshamn, tel 08-52017909, hans-peter@tarlin.se

Carl-Göran Backgård, 184 35 Åkersberga, tel 08-54061136, genealogist.bica@mbox328.swipnet.se

Holger Andersson, 226 51 Lund, tel 046-355180, holger.andersson@lsn.se

Anders Larsson, 233 31 Svedala, tel 040-400233, anders@dis-syd.se

Björn Janson, 243 31 Höör, tel 0413-22974, bjorn@dis-syd.se

Jan Nilsson, 245 32 Staffanstorps, tel 046-255788 kv, fotojanne@bredband.net

Arne Hallberg, 252 52 Helsingborg, tel 042-3030737, arne.h@dis-syd.se

Gunnar Persson, 263 32 Höganäs, tel 042 330515, gunnar@dis-syd.se

Rune Jönsson, 291 66 Kristianstad, tel 044-245217, runejoensson@telia.com

Ove Billing, 312 31 Laholm, tel 0430-14120, od@laholmo.net

Ingvar Kärrdahl, 330 15 Bor, tel 0370-650715, karrdahl@telia.com

Arne Sörlöv, 370 33 Tving, tel 0455-70304, arne@sorlov.com

Jan Jutefors, 380 30 Rockneby, tel 0480-66565 kv, jan.jutefors@telia.com

Ingrid Lännestad, 421 59 Västra Frölunda, tel 031-471847 dag+kv, lannestad@tele2.se

Jan-Åke Thorsell, 426 68 Västra Frölunda, tel 031-291155 kv, jama.thorsell@spray.se

Sven Johansson, 441 41 Alingsås, tel 0322-13849 dag+kv, sven.johansson@mbox343.swipnet.se

Kent Lundvall, 451 63 Uddevalla, tel 0522-74740, k.lundvall@telia.com

Karl-Erik Lerbro, 511 55 Kinna, tel 0320-13235 dag+kv, karl-e.Lerbro@telia.com

Mats Hallgren, 541 33 Skövde, tel 0500-437083, mats.i.hallgren@telia.com

Rune Johansson, 542 32 Mariestad, tel 0501-15682, gentiana@home.se

Ta i första hand kontakt med en fadder i din närhet. Vi får då geografisk närhet mellan faddrar och den som söker hjälp. Vi uppnår också en jämnare fördelning av fadderkontakterna.
dag = svarar gärna i telefon på dagtid
kv = svarar helst i telefon på kvällstid

Börje Jönsson, 575 37 Eksjö, tel 0381-10840, b_json@hotmail.com

Karl-Edvard Thorén, 582 26 Linköping, tel 013-101151 dag+kv, karlet@comhem.se

Torsten Ståhl, 602 37 Norrköping, tel 011-148066, totta.stahl@bredband.net

Kurt Gustavsson, 611 92 Nyköping, tel 0155-59112 dag+kv, kurt.b.g@telia.com

Elisabeth Molin, 620 11 Havdhem, tel 0498-481377, elisabeth@snevide.com

Göran Thomasson, 633 47 Eskilstuna, tel 016-130271, g.thomasson@telia.com

Stig Svensson, 642 95 Flen, tel 0157-70138, runeby@bredband.net

Gunnar Jonsson, 661 40 Säffle, tel 0533-10559, kilagenealogen@telia.com

Jan Tengelin, 671 30 Arvika, tel 0570-16187, jantengelin@telia.com

Bengt Hammarström, 691 41 Karlskoga, tel 0586-36587 dag+kv, b.hammarstrom@telia.com

Jan Wallin, 702 17 Örebro, tel 019-183830 kv, jan.wallin.orebro@telia.com

Jörgen Fryxell, 771 40 Ludvika, tel 0240-13482, fryxell@telia.com

Marianne Munktel, 791 36 Falun, tel 023-24728, mm@abc.se

Claes Embäck, 804 25 Gävle, tel 026-192500 kv, claes.emback@tele2.se

Tony Rodin, 821 35 Bollnäs, tel 070-3506304, tony.rodin@home.se

Staffan Bodén, 825 32 Iggesund, tel 0650-561417, staffan.boden@wtmord.net

Arne Ahlström, 831 33 Östersund, tel 063-109719, arne.ahlstrom@comhem.se

Björn Nilsson, 831 61 Östersund, tel 063-128378, bjonil@telia.com

Sven Schylberg, 834 98 Brunflo, tel 063-20701 kv, slb312r@tninet.se

Arne Bixo, 840 12 Fränsta, tel 0691-30502, arne.bixo.dis@telia.com

Joacim Söderström, 854 62 Sundsvall, tel 060-155030, joacim.h.soderstrom@telia.com

Peter Johansson, 891 33 Örnsköldsvik, tel 0660-375567, peter.johansson@city.ornskoldsvik.com

Lennart Näslund, 891 92 Örnsköldsvik, tel 0660-372109 kv, lintagan@home.se

Sigurd Nygren, 906 24 Umeå, tel 090-186487 kv, sigurd.nygren@ersboda.ac

Laila Larsson, 934 41 Ersmark, tun.larsson@telia.com

Margareta Gerlach, 976 32 Luleå, tel 0920-281475, margareta@gerlach.pp.se

Danmark

Georg Agerby, DK-2605 Brøndby,
tel +45-43965337, g.agerby@jubii.dk

Finland

Henrik Mangs, FI-65100 Vasa,
tel +358-500268361 kv,
henrik.mangs@netikka.fi

Norge

Knut Egil Hamre, NO-1786 Halden,
tel +47-69176169,
ke-hamre@halden.net

Alf Christophersen, NO-4909 Songe,
tel +47-37164209,
alf.christophersen@medisin.uio.no

Min Släkt

Elinor Elmborg, 152 41 Södertälje,
tel 08-55013205,
e.elmborg@comhem.se

Björn Nilsson, 831 61 Östersund,
tel 063-128378, bjonil@telia.com

Holger

Kenneth Mörk, 733 32 Sala,
tel 0224-77572, kmsala@sheab.net

Tony Jonsson, 870 10 Älandsbro,
info@myroots.se

Disgen/Mac

Kerstin Bjernevik, 164 76 Kista,
tel 08-7511630,
kerstin.bjernevik@bredband.net

Kerstin Olsson, 241 91 Eslöv,
tel 0413-31025, kerstin@dis-syd.se

Sven Olby, 723 55 Västerås, tel 021-
20494, sven.olby@hem.utfors.se

Reunion/Mac

Helge Olsson, 231 70 Anderslöv,
tel 0410-20002, helge.o@telia.com

Inge Ledje, 266 98 Hjärnarp,
tel 0431 455254, i.ledje@telia.com

Gunilla Hermander, 824 42 Hudiksvall,
tel 0650-94188,
macnilla@telia.com

Micael Korndahl, 830 13 Åre,
tel 0647-664777,
micael.korndahl@gensoft.se

Kerstin Farm, 856 44 Sundsvall, tel
060-679111, kerstin.farm@telia.com

Disbyt ombud

Carl-Olof Sahlin, 183 50 Täby, tel
08-7563314,
carl-olof.sahlin@telia.com

Björn Janson, 243 31 Höör, tel 0413-
22974, bjorn@dis-syd.se

Charlotte Börjesson, 421 38 Västra
Frölunda, tel 031-478093,
charlotte.borjesson@telia.com

Hans Vappula, 438 93 Landvetter, tel
031-945132,
hans.vappula@hem.utfors.se

Rolf Eriksson, 590 49 Vikingstad, tel
013-81283, rolferiksson@brevet.se

Arne Johansson, 590 80 Södra Vi, tel
0492-20520,
disbyt-smaland@telia.com

Kurt Gustavsson, 611 92 Nyköping,
tel 0155-59112 dag+kv,
kurt.b.g@telia.com

Boine Nurmi, 723 41 Västerås, tel
021-417344, boine.r@nurmi.nu

Tomas Sahlin, 852 37 Sundsvall, tel
060-158411, tomas.sahlin@home.se

Disbyt/Finland

Gunnar Bergstedt, 112 59 Stock-
holm, tel 08-250966,
gunnar.bergstedt@gfh.se

Skicka ditt Disbyt-utdrag till närmaste
Disbytombud. Mac-användare skickar
dock alltid till Hans Vappula.

DIS arkiv

Kjell Weber, Källarbanken 11,
423 46 Torslanda, 031-56 34 77,
dis_arkiv@dis.se

DIS Arkiv innebär att medlem i DIS kan
deponera sitt släktforskarmaterial lag-
rat på datamedia. Syftet är att nu och i
framtiden erbjuda andra släktforskare
tillgång till de material som DIS-med-
lemmar överläter. När och på vilket sätt
materialet får disponeras bestämmer
DIS-medlemmen själv genom ett avtal
med DIS.

Medlemmen erbjuds också möjlig-
heten att skriva ett "släktforskartesta-
mente" att placera i sitt bankfack till-
sammans med kopior på sina disketter,
så att anhöriga kan hantera materialet
på önskat sätt.

DIS – Föreningen för datorhjälp i släktforskningen

Föreningen DIS syfte är "att un-
dersöka och utveckla möjligheter att
utnyttja datorhjälp i släktforskningen
och sprida kunskap härom samt i öv-
rigt stimulera svensk släktforskning".

Enskild person kan bli medlem.
Institutioner eller organisationer kan
alltså inte vara medlemmar i DIS.
Däremot kan föreningens medlems-
tidning beställas. Av DIS kända släkt-
forskarföreningar och andra intres-
serade organisationer och institutioner
erhåller tidningen utan kostnad.

Släktföreningar kan få medlemskap.
Ring DIS expedition för information!

Den som vill bli medlem använder
lämpligen plusgirots eller bankgirots
blankett och betalar 120 kronor till
DIS plusgirokonto 140 33-5 eller
bankgirokonto 5009-6742. Ange "Ny
medlem" på talongen. Fyll också i ditt
namn, adress och telefonnummer.

Övriga i familjen kan få familje-
medlemskap och betalar då halva
ordinarie avgiften. En förutsättning
är att den ordinarie medlemmen och
familjemedlemmen har samma adress.
Diskulogen ingår inte i familjemed-
lemskapet.

Du kan även bli medlem i DIS
regionala föreningar. Aktuella med-
lemsavgifter finner du här nedan.
Medlemsavgift till regionföreningar
betalas till DIS i Linköping. Lägg
till den regionala avgiften och ange
på inbetalningskortet vilken region-
förening det gäller. Adresser till fören-
ingarna finns på annan plats i tidning-
en. Efter 1 oktober gäller avgifterna
för nästkommande år.

Medlemsavgifter

- | | |
|---------------------------|--------|
| • DIS årsavgift år 2006 | 120 kr |
| • Familjemedlemskap i DIS | +60 kr |
| • DIS SYD | +50 kr |
| • DIS-VÄST | +60 kr |
| • DIS-ÖST | +75 kr |
| • DIS-MITT | +75 kr |
| • DIS Nord | +75 kr |
| • DIS-Aros | +50 kr |
| • DIS-Småland | +60 kr |

Ulrika Åkesson blev 24 000:e medlemmen Kombinerar föräldraledigheten med att forska i sin släkt

AV BERNT STENMARK

Ulrika Åkesson från Trollhättan har under många år tänkt börja släktforska. I februari i år blev det av. Och under våren blev hon medlem i DIS. Det visade sig att hon är föreningens 24 000:e medlem.

Den 19 000:e medlemmen, Bo Prän-tare i Stockholm, presenterade vi i Diskulogen för ett par år sedan, närmare bestämt i april 2004. Under de två år som sedan gått har föreningen ökat med 5 000 medlemmar.

- Medlem 20 000, Margareta Lind i Västerhaninge, presenterades i juli 2004
- 21 000, Ginny Bjelkborg i Strömstad, i december 2004
- 22 000, Hans-Ove Kjellberg i Vellinge, i juli 2005
- 23 000, Berith Bodelsson i Tullinge, i december 2005

För Ulrika Åkessons del kan man säga att sonen Marcus, 8 månader, har en del i att Ulrika började släktforska. Hon hade i flera år tänkt söka sina rötter, men det var först under föräldraledigheten hon fick lite tid att börja forska.

Gården Bäck i Romelanda

Det började med att hon lånade en bok om släktforskning på biblioteket. Sedan blev det naturligt att först gå ut på Internet och söka mormors släkt. En Google-sökning på gården Bäck i Romelanda socken gav flera träffar. Hon hittade en person som gjort ett släkthäfte – och så var släktforskningen igång för Ulrikas del.

På morfars och farfars sida forskar Ulrika helt själv, men på farmors sida har hon hjälp av en del som farmors bror redan forskat fram.

Har hon hunnit forska något samtidigt som Marcus ska passas?

– Ja, jag har kommit en bit, säger Ulrika. Morfar kom till exempel från



Ulrika Åkesson är DIS 24 000:e medlem. Det var när sonen Marcus, 8 månader, föddes som Ulrika kunde använda en del av barnledigheten till släktforskning.

FOTO: BERNT STENMARK

Frillesåstrakten i Halland. Där har jag nu hamnat på 1700-talet och då är det för övrigt lite svårt att läsa texten i kyrkböckerna.

Kontakter i USA

Forskningen i morfars släkt har förresten redan givit kontakter i USA. Morfar hade fyra bröder som flyttade till USA, varav två bildade familj. I USA har man blivit mycket intresserad av den nya Sverigekontakten. Dessa kontakter har också resulterat i bilder av morfars föräldrar som Ulrika inte fått fram i Sverige.

Sammanfattningsvis tycker Ulrika Åkesson att släktforskning är jätte-

kul. Det har också smittat av sig på maken Bengt.

– Så nu ”slås” vi om datorn.

I sommar har familjen rest en del i Halland. Flera i Ulrikas släkt kommer från orter i Halland. Bland annat har hon besökt kyrkogårdar och sett förfäders gravar, hon fick också komma in i huset där morfar var född. Ulrika har också varit ute och åkt med sin pappa och bland annat tittat på farfars fars gård, där gamla köpehandlingar fanns kvar.

Besöken har givit en hel del kontakter.

– Jag försöker nämligen hitta ättlingar som lever nu.